

СИНОПТИЧКА АНАЛИЗА ЗА СЕПТЕМБАР 2024.

Требиње, септембар 2024.

*Република Српска
Влада Републике
Српске
Министарство
пољопривреде,
шумарства и
водопривреде*

.....
*Републички
хидро
метеоролошки
завод
Републике
Српске*

СИНОПТИЧКА АНАЛИЗА ЗА СЕПТЕМБАР 2024.

Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске

Сажетак

Велике врућине и продужетак сушног периода обележили су почетак септембра 2024. Врло изражени топлотни талас наставио се из августа. Затим је уследило свежије и нестабилно време уз вишеструко спуштање простране долине са северозапада Европе, те формирање циклona изнад Ђеновског залива који је утицао на временске прилике у нашим пределима. Било је и обилне кише у кратком периоду која је, пре свега на северозападу и у Херцеговини, изазвала и појаву бујичних и урбаних поплава. Такође је било и јаког ветра уз олујне ударе и појава првог снега ове сезоне на вишим планинама. На западу Републике Српске ово је био најкишовитији септембар откад постоје мерења на станицама Нови Град и Приједор (1961).

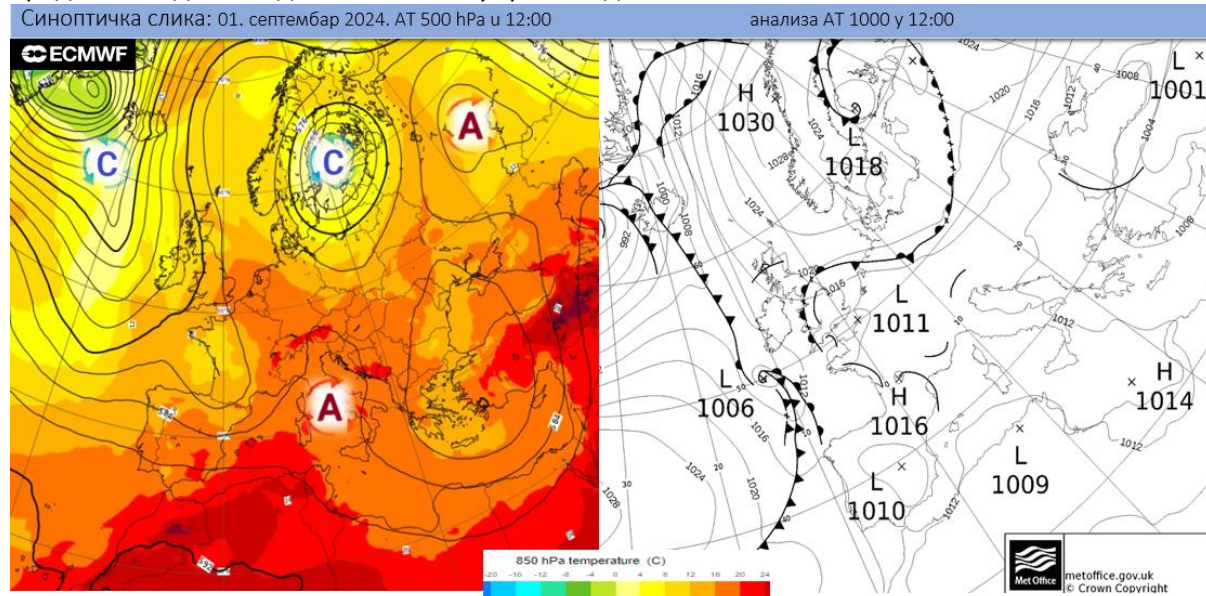
Више детаља можете наћи на линковима:

<https://rhmzrs.com/zavrsetak-vrlo-toplog-leta/>

<https://rhmzrs.com/najkisovitiji-septembar-u-novom-gradu-i-prijedoru/>

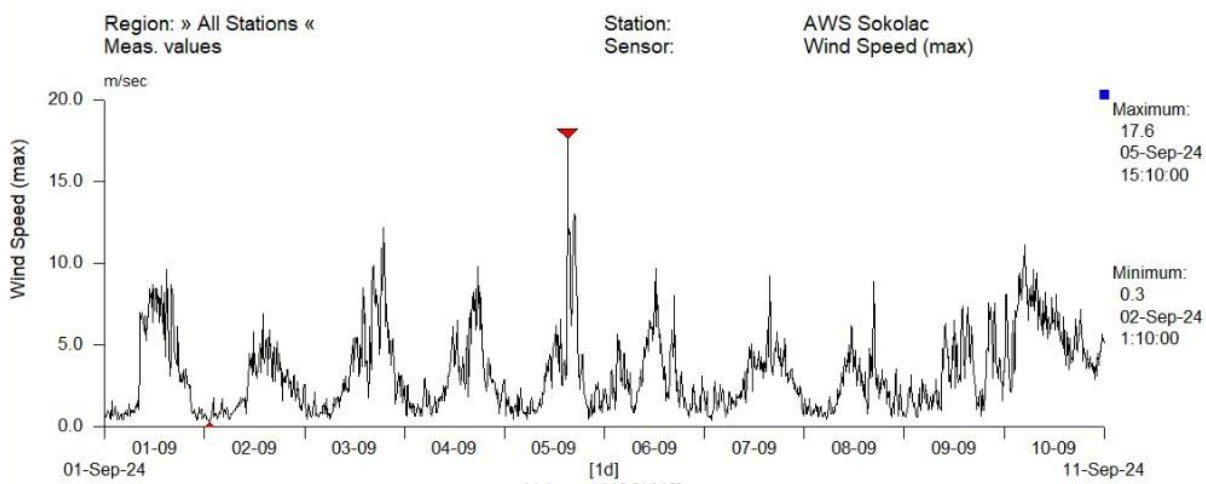
1. ДЕКАДА

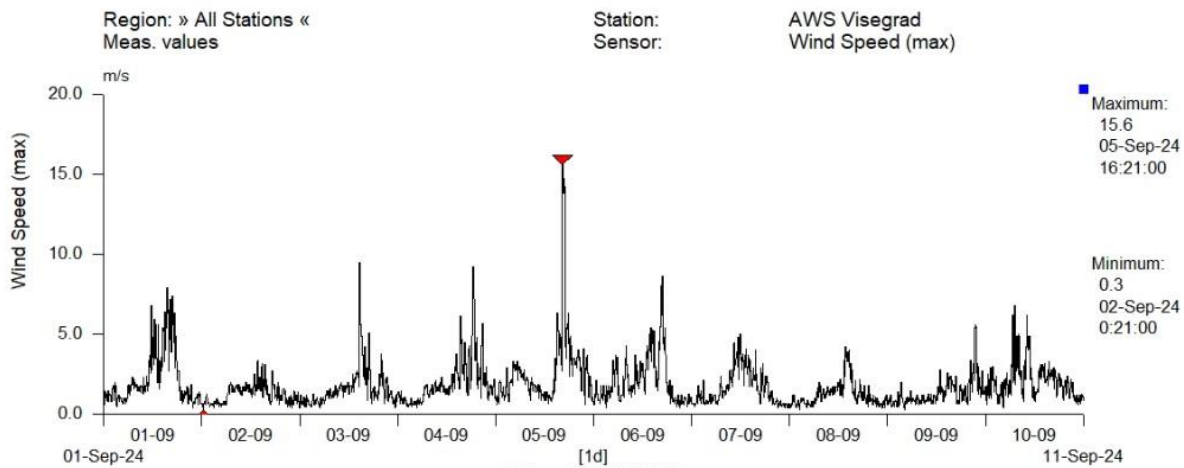
У првој половини декаде на висини је доминирао утицај гребена са југа уз прилив топлот ваздуха. Било је стабилно и вруће уз локалне развоје који су понегде довели до кише и пљускова са грмљавином, претежно у брдско-планинским крајевима. У свим нижим пределима од 01.09. до 05.09. били су тропски дани.

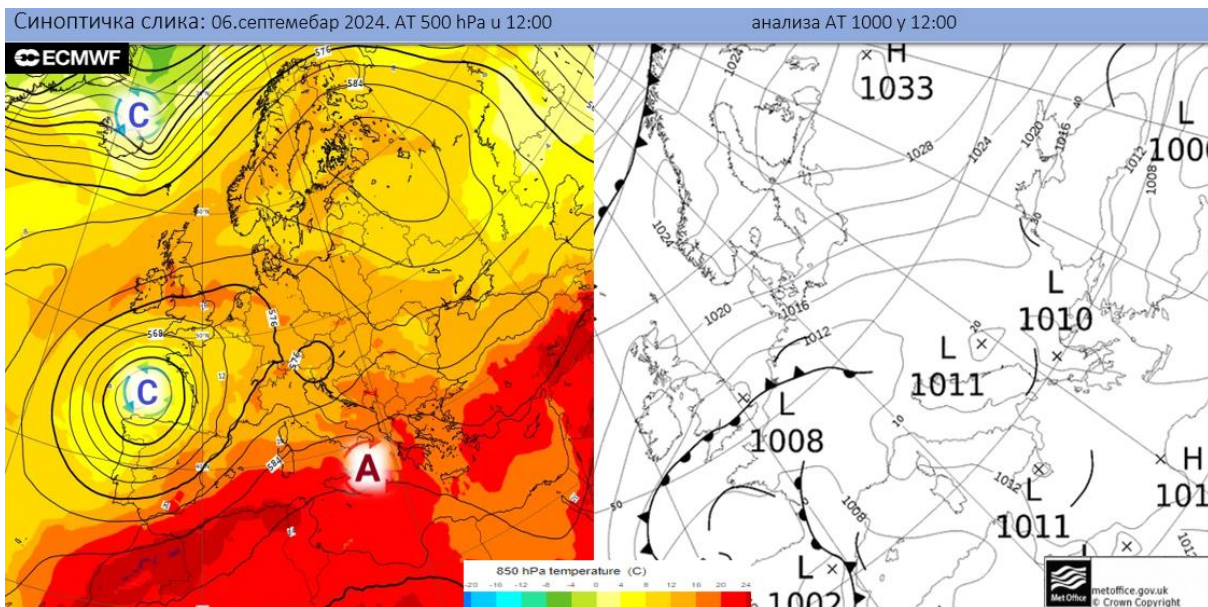
Синоптичка ситуација 01.09. у подне (извор: ECMWF и wetter3.de)

Прва промена времена била је 05.09. у другом делу дана, али без значајног освежења. Од запада ка југоистоку дошло је до развоја облака из којих је падала киша и пљускови са грмљавином, који су се премештали ка северу и истоку. У ноћи са 05.09. на 06.09. већину крајева је захватила линија нестабилности која се преко Јадрана премештала ка западу и југу и условила кишу и пљускове са грмљавином. Дувао је појачан и јак ветар, уз врло јаке ударе на истоку, а олујне у Херцеговини, где је било и обилније кише. (Требиње 27,1 mm; Гацко 42,6 mm)

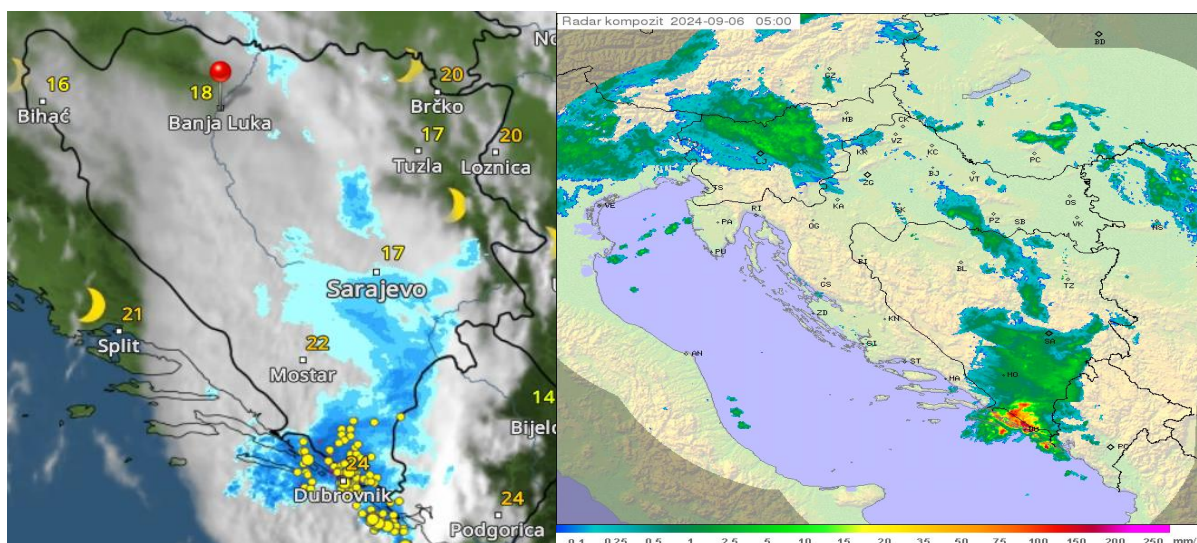

Максимални удари ветра током прве декаде на Сокоцу (горе) и Вишеграду (доле). Највеће вредности забележене су 05.09.

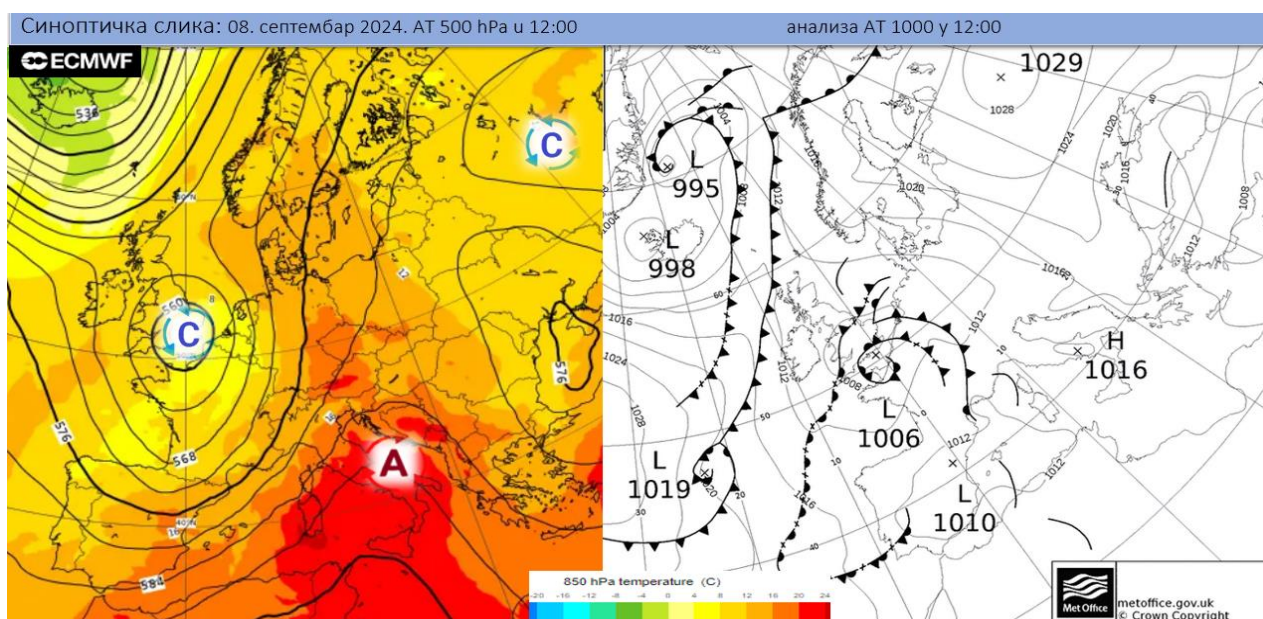

Синоптичка ситуација 06.09.2024. у подне. На висини је био утицај периферије долине са запада која се протирала преко Италије и Јадрана ка нашем региону (лево). У приземљу је поље притиска било испод нормале (десно). (извор: ECMWF и wetter3.de)

Сателитска и радарска слика 06.09.2024. у 05 часова:

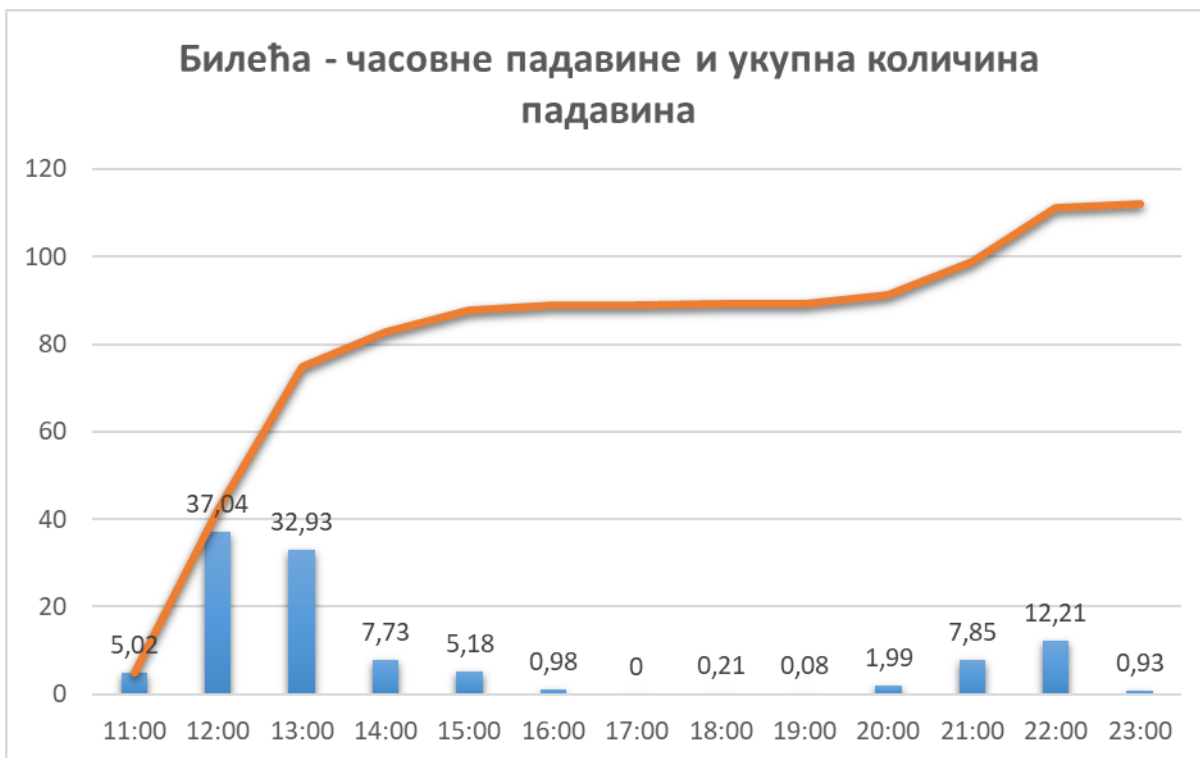

07.09. и 08.09. на висини је поново јачао утицај гребена са југа који је донео стабилизацију времена. Било је претежно сунчано и вруће уз врло слабу кишу само понегде.

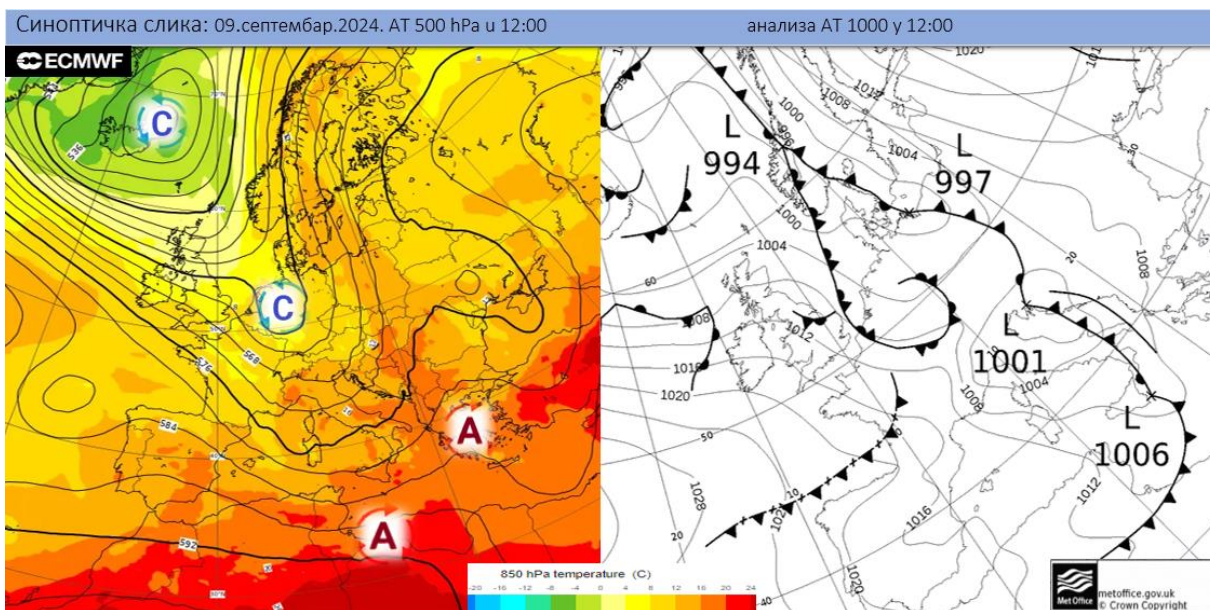

Синоптичка ситуација 08.09. у подне. (Извор: ECMWF и wetter3.de)

Друго невреме било је 09.09. уз освежење и обилне падавине, посебно у Херцеговини, где је пало и преко 100 мм кише. Најмање падавина било је на северу и североистоку, те се у Семберији наставио углавном сушни период. На слици испод су приказане часовне падавине и укупна количина падавина 09.09. у Билећи у периоду од 11:00 до 23:00.

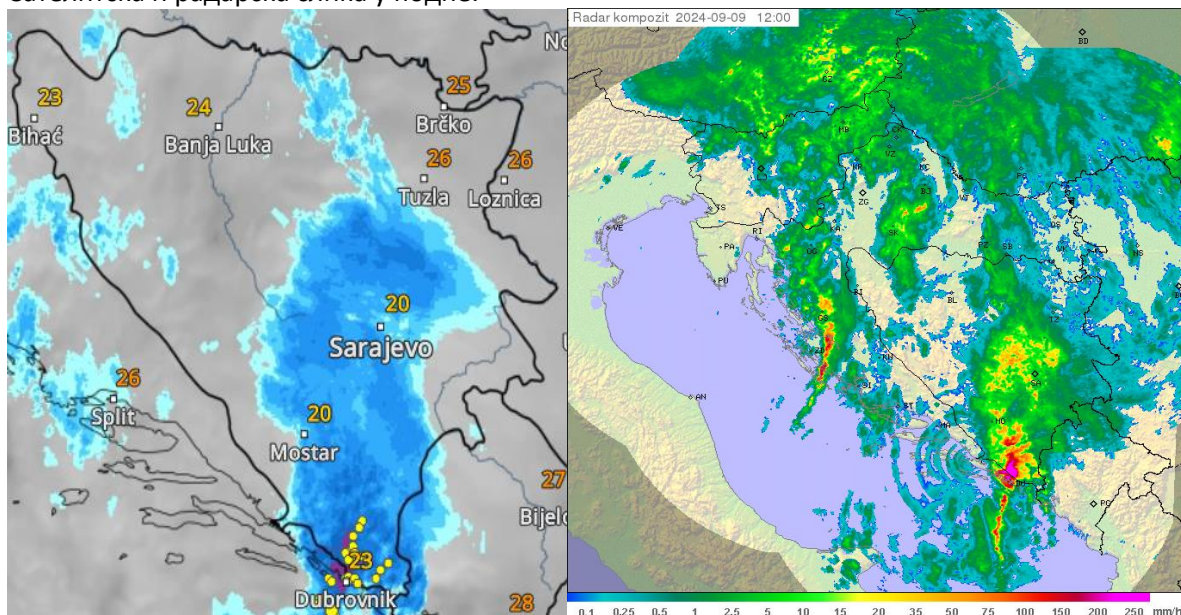

На висини се долина пружала од северозапада Европе до Балкана. У приземљу је био утицај циклона и пролазак фронталне зоне.

Синоптичка ситуација 09.09. у подне. (Извор: ECMWF и wetter3.de)

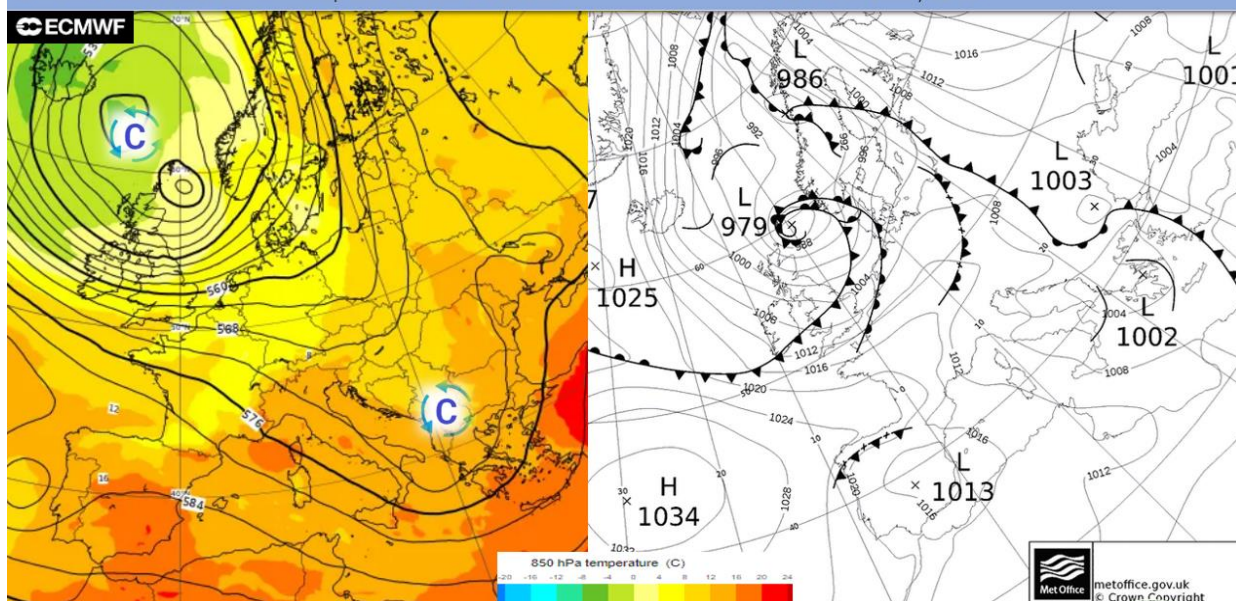
Сателитска и радарска слика у подне:

Током 10.09. се одржавао утицај периферије простране долине која се пружала од северозападне Европе. На истоку је и даље падала киша уз знатно хладније време. Кишна зона се премештала ка југу и југоистоку, а на североистоку је било суво и облачно. На северозападу и северу је било сунчаније уз променљиву облачност.

Синоптичка слика: 10. септембар 2024. АТ 500 hPa у 12:00

анализа АТ 1000 у 12:00

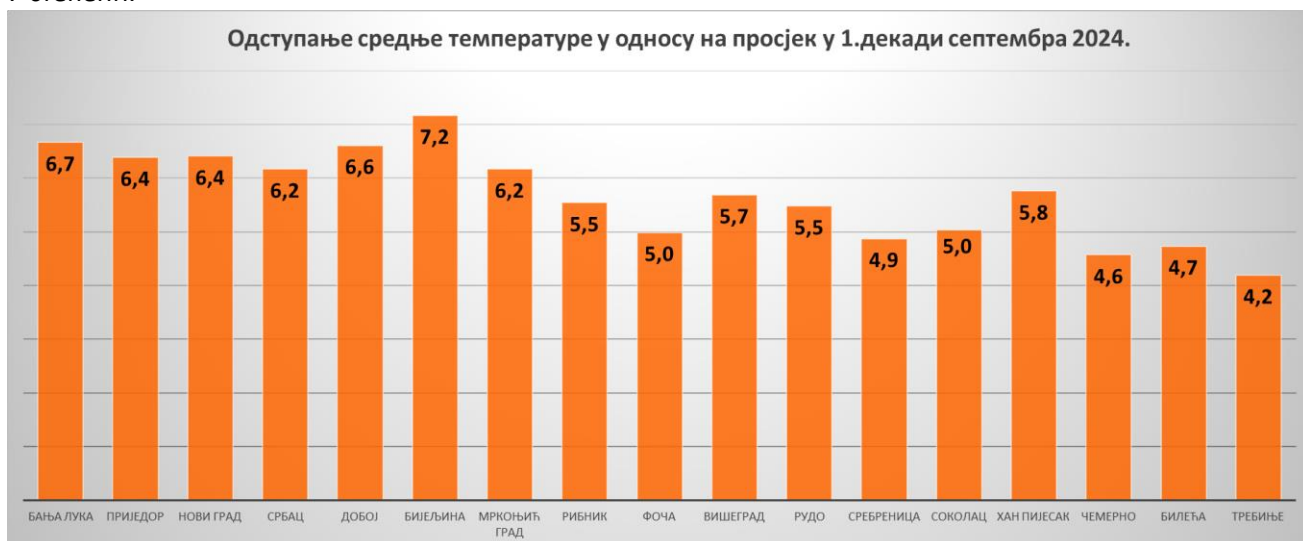

Синоптичка ситуација 10.09. у подне. (Извор: ECMWF и wetter3.de)

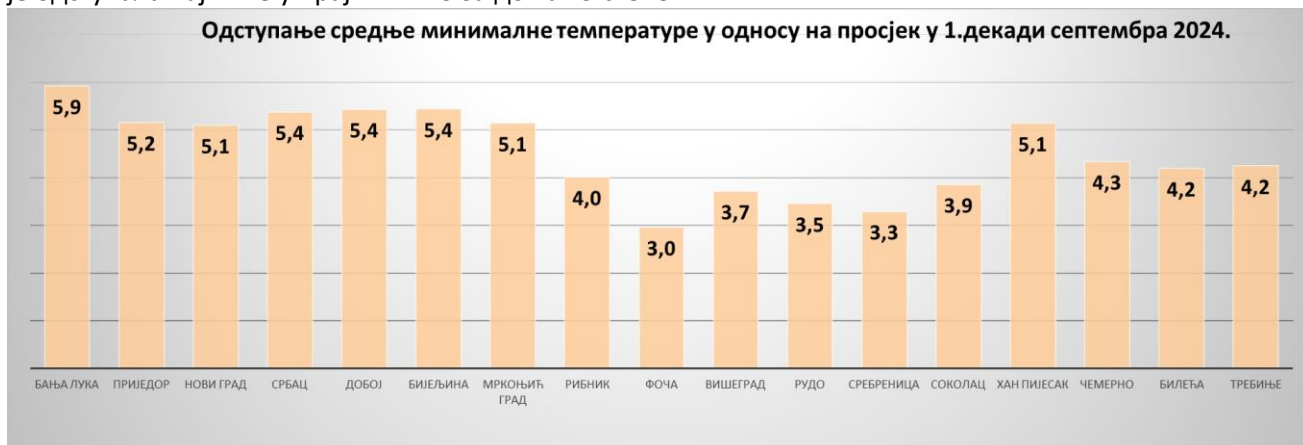
Графикон који следи приказује количину падавина у првој декади септембра на метеоролошким станицама РХМЗ Републике Српске. Током прве декаде падавине су регистроване при формирању линије нестабилности која је изазвала пљускове са грмљавином и при проласку фронта. У оба случаја обилнијих падавина је било у Херцеговини, а најмање падавина је било на северу.

Следећи графикон приказује одступање средње температуре у првој декади септембра 2024. у односу на просек. Средња температура током целе декаде била је изнад просека, и то за 4 до 7 степени.

И средња минимална и максимална температура је била знатно изнад просека – максимална је одступала највише у Крајини и то за до чак 9 степени.

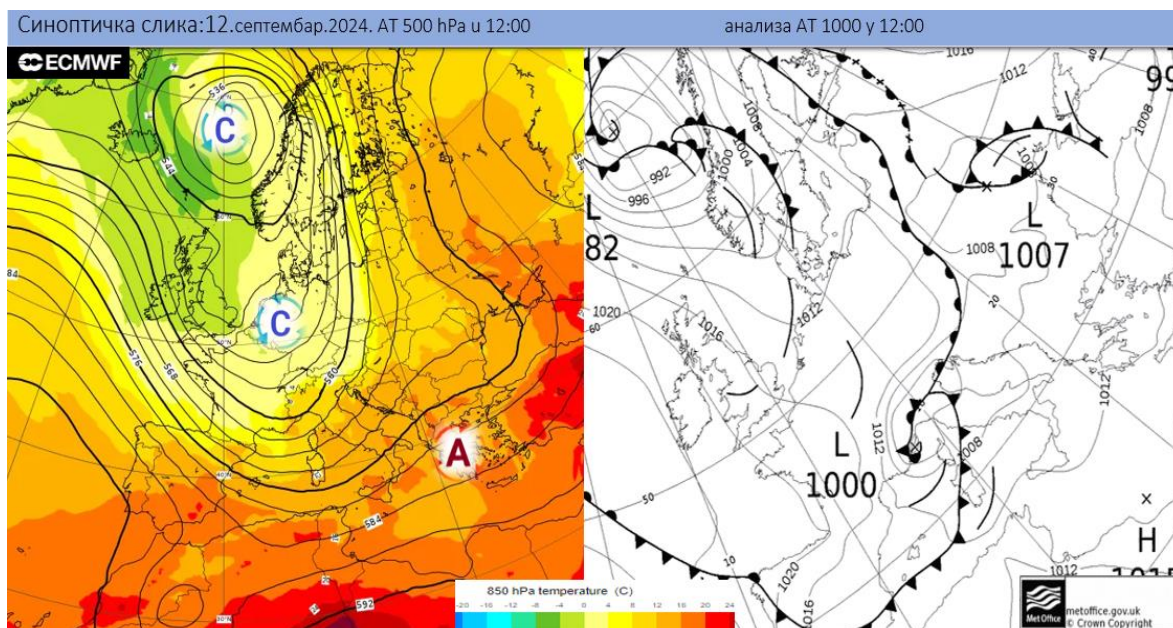

2. ДЕКАДА

Другу декаду обележило је спуштање простране долине са северозапада Европе преко Алпа до нашег региона уз формирање циклona изнад Ђеновског залива, који је утицао на време у нашим пределима. Циклон се у приземљу одржао до 17.09. а на висини током читаве декаде уз слабење пред крај. Ову декаду карактерише тмурно и хладно време уз честу појаву кише и пљускова са грмљавином. Било је и непогода у виду обилнијих падавина, као и јаких и олујних удара ветра. Грмљавина је била чешћа у Херцеговини. У вишим пределима пао је први снег ове сезоне. Јутра су била маглопита уз реке и по котлинама. На истоку, у вишим пределима и у Херцеговини је све до 17.09. било ветровито уз умерен до појачан ветар са јаким, чак и олујним ударима.

11.09. је накратко утицај имао слабо изражен гребен са југа, те је било топло, стабилно и без падавина. Било је претежно сунчано уз развој облачности по брдско-планинским пределима.

При проласку фронта 12.09. прво је у Словенији и Хрватској било јачих падавина уз локалне непогоде које су понегде донеле и појаву бујичних поплава. Увече и током ноћи хладнији ваздух и јака падавинска зона захватили су и наш регион. Нагли пад температуре и јаке падавине захватиле су прво северозападне пределе, где је температура опала за преко 15, понегде и близу 20 степени, у односу на претходни дан. На западу је било обилнијих падавина (Нови Град 86,1 mm и Приједор 54,7 mm). На југу и истоку у првом делу дана и даље је било топлије, а до вечери захваћење је захватило и ове пределе.

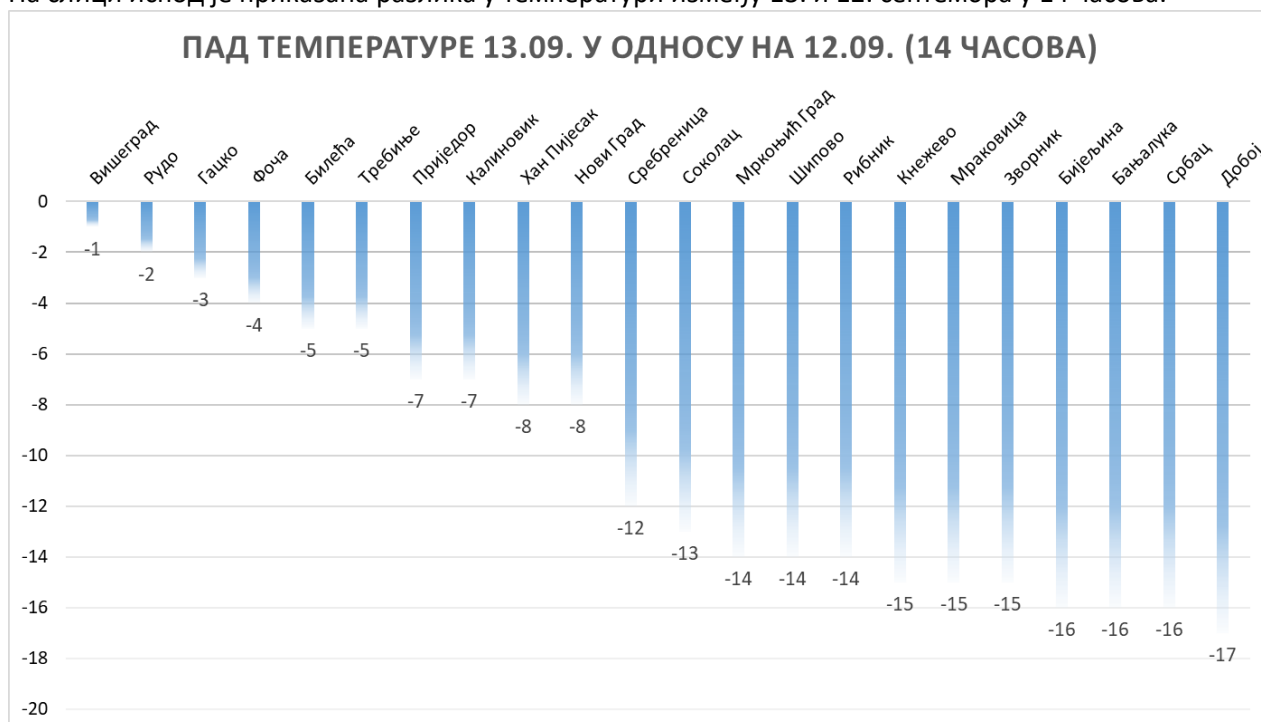
Синоптичка ситуација 12.09. у подне. (Извор: ECMWF и wetter3.de)

Хладни фронт је 13.09. увече прелазео преко источних предела, и на Јахорини и Бјелашници је пао први снег ове сезоне.

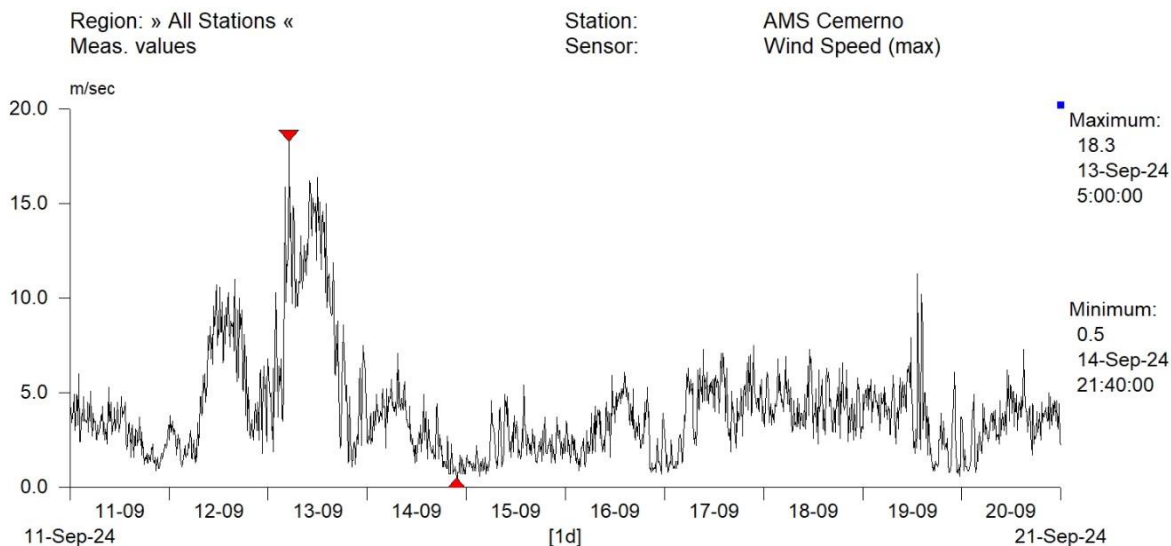

Сателитска слика у 23 часа (Извор: wetteronline.de)

На слици испод је приказана разлика у температури између 13. и 12. септембра у 14 часова.

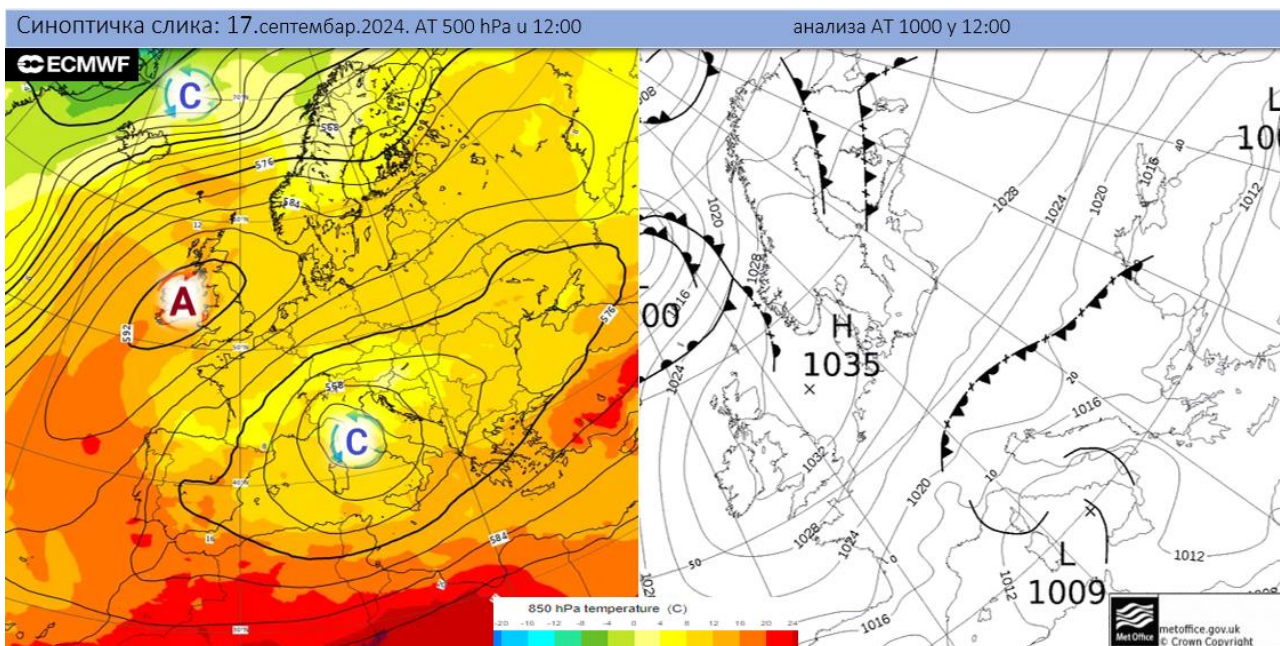
Ветар је на северу био слаб до умерен, у зони падавина појачан, на ударе и јак. У Херцеговини је током читавог дана ветар био умерен, повремено појачан уз јаке и олујне ударе (Чемерно 18,3 m/s).

Максимални удари ветра у другој декади септембра на АМС Чемерно

Од 14. до 16.09. наставило се облачно и свеже време уз повремену кишу на северу и истоку и провејавање снега 14.09. и 15.09. на вишим планинама.

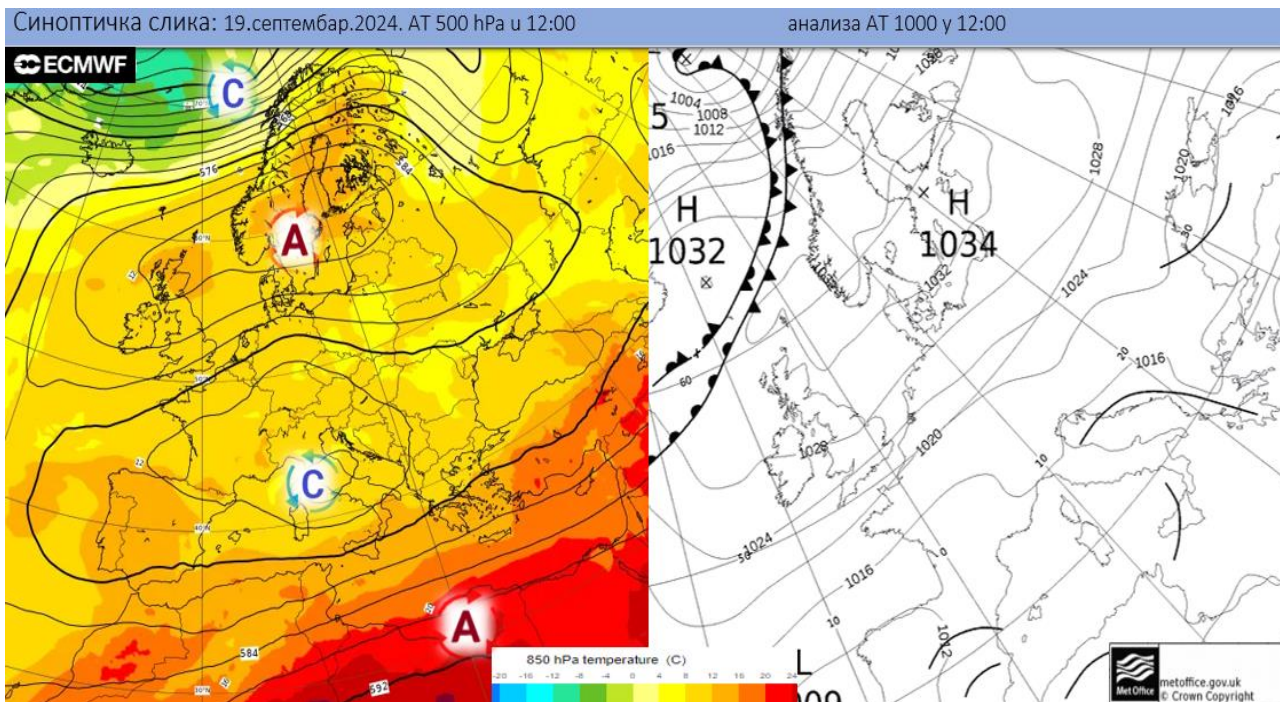
Од 17.09. до краја декаде висински циклон се премештао од нашег региона, крећући се ретроградно, преко Јадрана ка Италији и његов утицај на време код нас је постепено слабио. У приземљу поље притиска је било у постепеном порасту.

Синоптичка ситуација 17.09. у подне. (Извор: ECMWF и wetter3.de)

17-18.09. и даље је било претежно облачно, али уз сунчане интервале и благи пораст температуре. Слабе кише је било само понегде у Крајини, Херцеговини и на истоку.

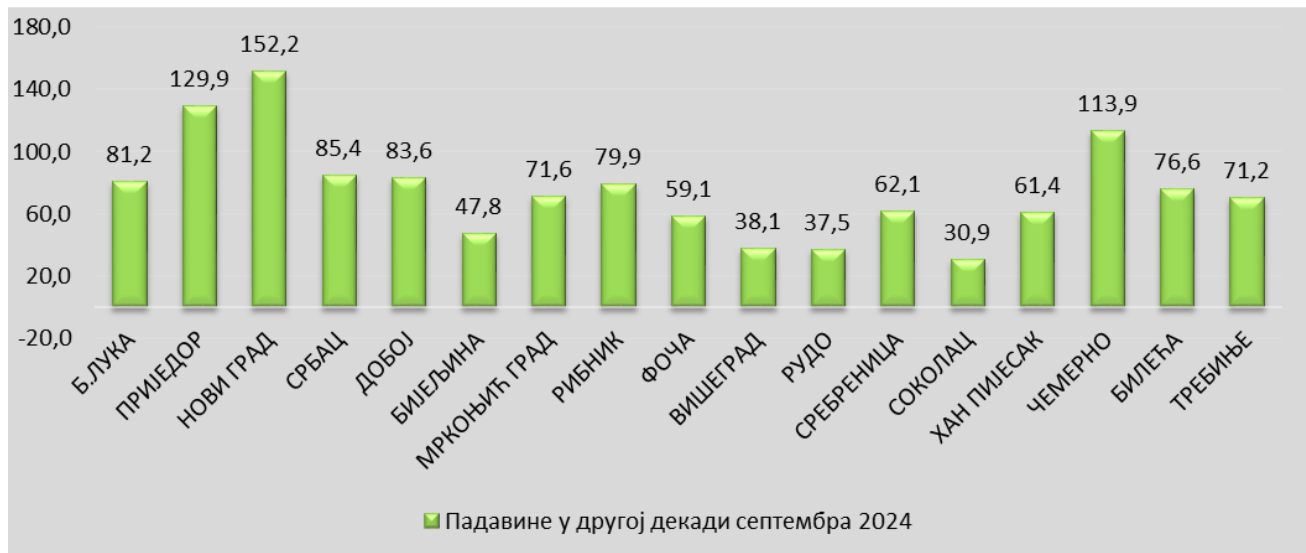
19.09. је у нашем региону дошло до продора нестабилног ваздуха. Било је променљиво до потпуно облачно са кишом на југу и југозападу и пљусковима са грмљавином у Херцеговини. Падавинска зона се премештала ка северу.

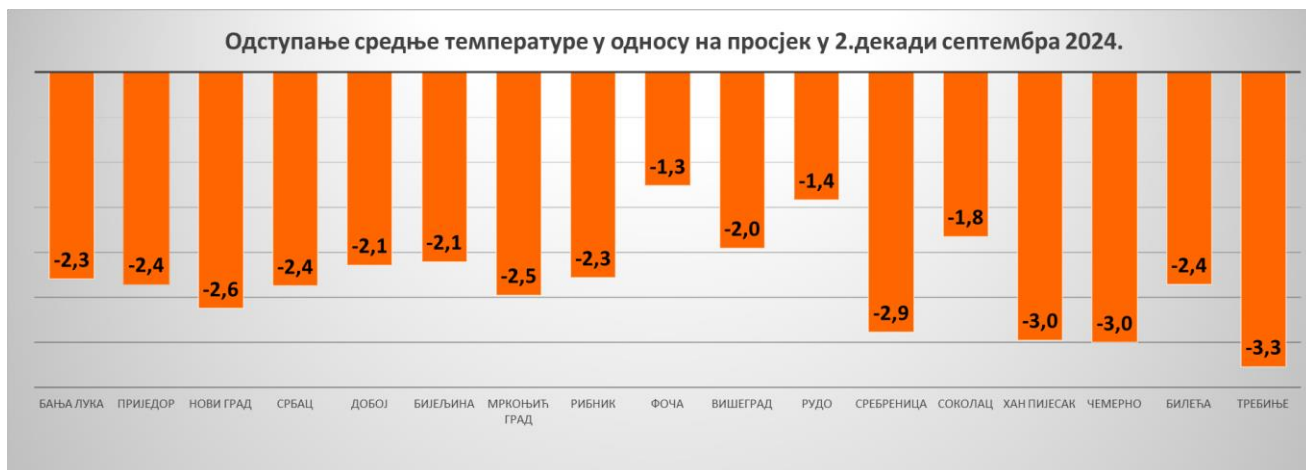
Синоптичка ситуација 19.09. у подне. (Извор: ECMWF и wetter3.de)

20.09. у Херцеговини је било кише и пљускова са грмљавином, док је слабе кише било ујутру локално на истоку, а увече понегде у Крајини.

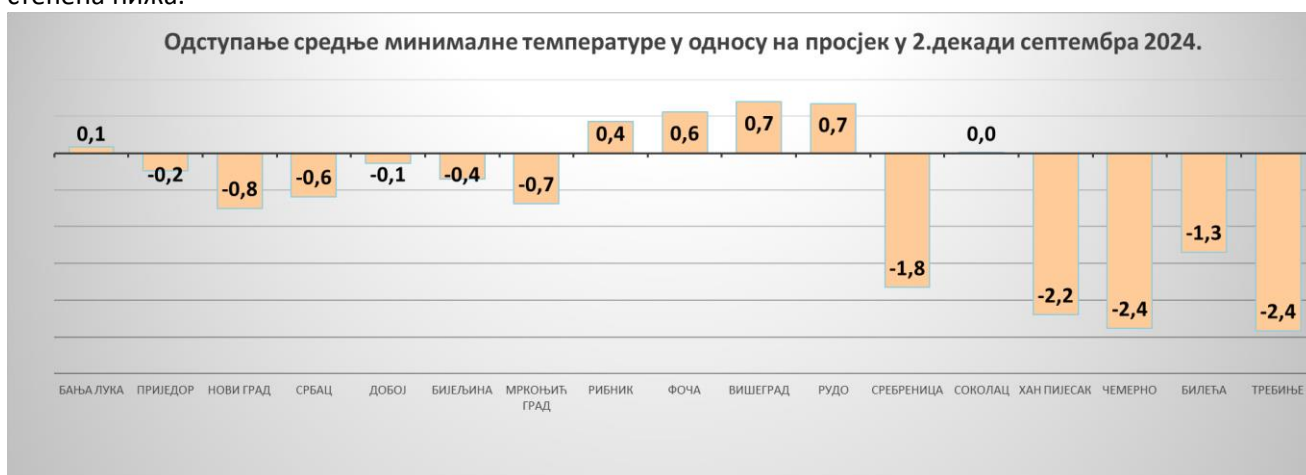
Графикон који следи приказује количину падавина у другој декади септембра на метеоролошким станицама РХМЗ Републике Српске. Током друге декаде падавине су регистроване на свим станицама – најобилније падавине су биле на западу, док је најмање падавина било на истоку.

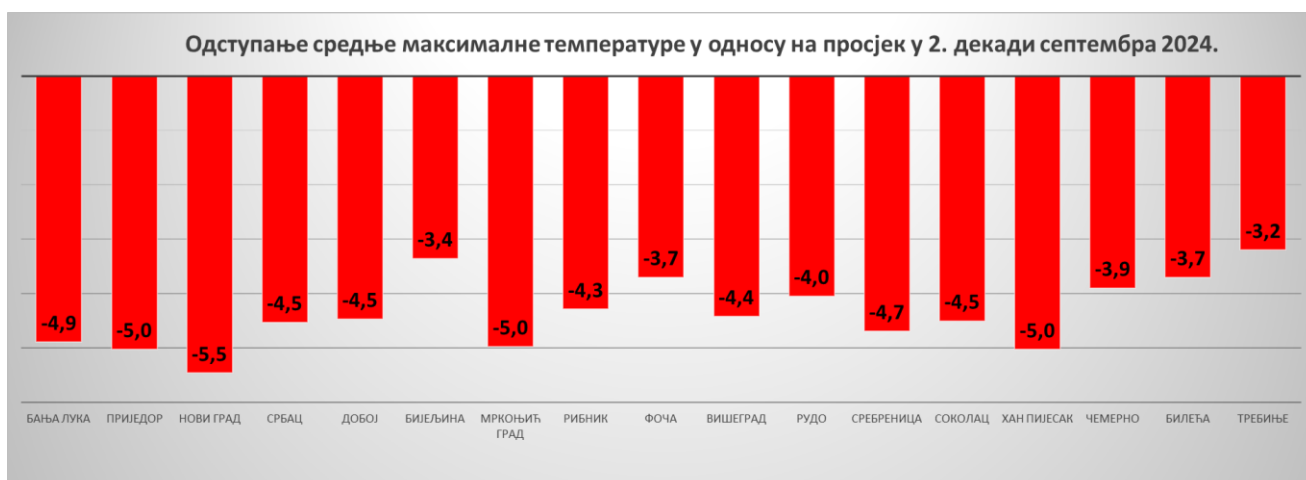
Друга декада је, насупрот првој, била хладнија од просека. Средња температура је била до 3 степена нижа од просека. Најмање одступање од просека има север Херцеговине.

Средња минимална температура је била око просека, изузев у Херцеговини, где је била око 2 степена нижа.

С друге стране, средња максимална температура је била знатно испод просека, од 3 до 5.5 степени. За разлику од минималне, средња максимална температура у Херцеговини има најмање одступање од просека.

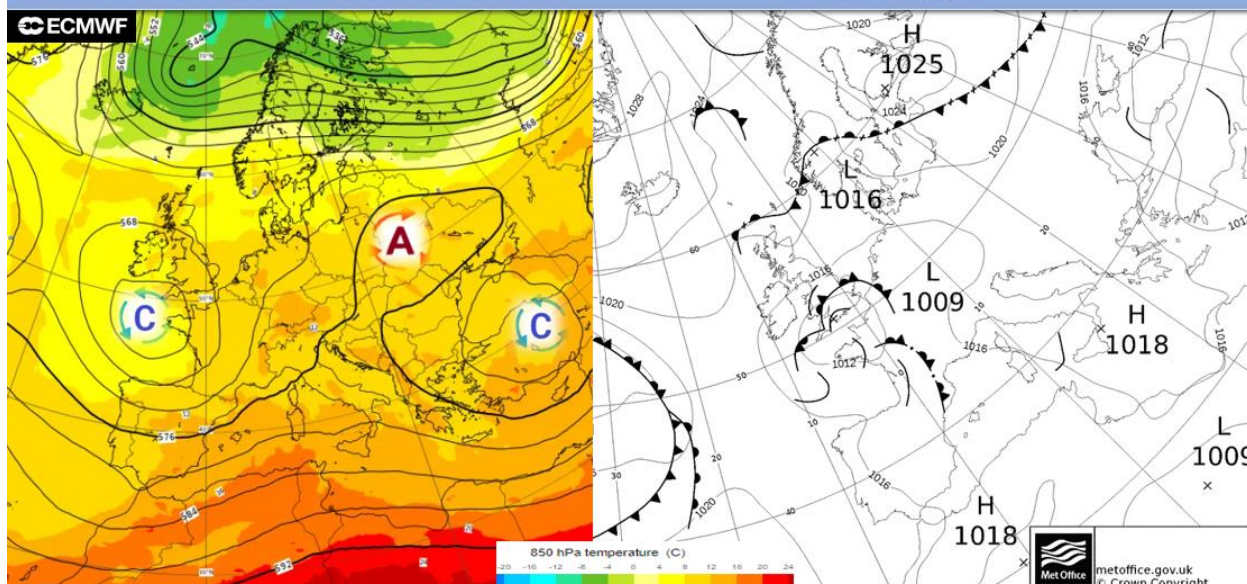

3. ДЕКАДА

Почетком треће декаде наш регион је био под утицајем антициклона из централне Европе. Од 21.09. до 23.09. било је стабилно са свежим јутрима и формирањем магле на западу и југоистоку, близу река и по котлинама. 22.09. забележен је и први мраз у овој сезони. Дању је било топло и сунчано уз развој облачности у брдско-планинским пределима.

Синоптичка слика: 22. септембар 2024. AT 500 hPa у 12:00

анализа AT 1000 у 12:00

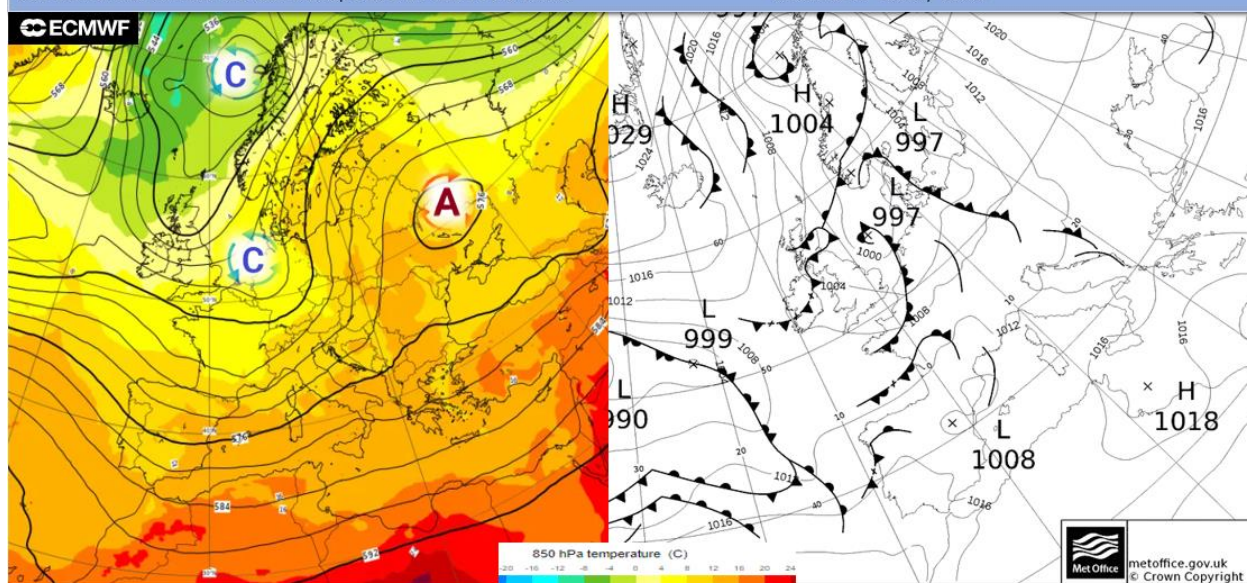

Синоптичка ситуација 22.09. у подне. (Извор: ECMWF и wetter3.de)

24.09. На висини је јачао утицај предње стране простране долине са северозапада Европе. У склопу овог система јачало је југозападно струјање изнад нашег региона. У приземљу је био утицај циклона из Јадрана уз прелазак фронталне зоне.

Синоптичка слика: 24. септембар 2024. AT 500 hPa у 12:00

анализа AT 1000 у 12:00

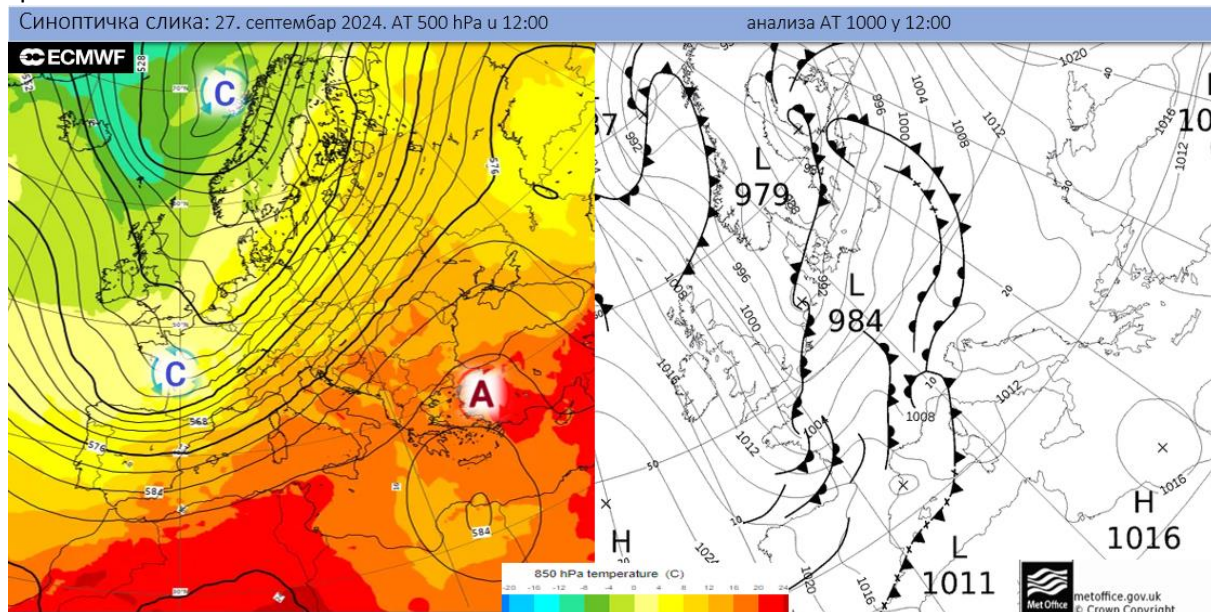
Синоптичка ситуација 24.09. у подне. (Извор: ECMWF и wetter3.de)

На западу и југу је од ранијих јутарњих часова било кише или пљускова са грмљавином. До поподнева ова падавинска зона се премештала ка северу и истоку обухватајући све пределе.

На југу и западу је било и обилнијих падавина (Требиње 58,4 mm). Већ у преподневним часовима је почело разведравање са запада, те је увече дошло до потпуног престанка падавина. При падавинама је било и јаких удара ветра.

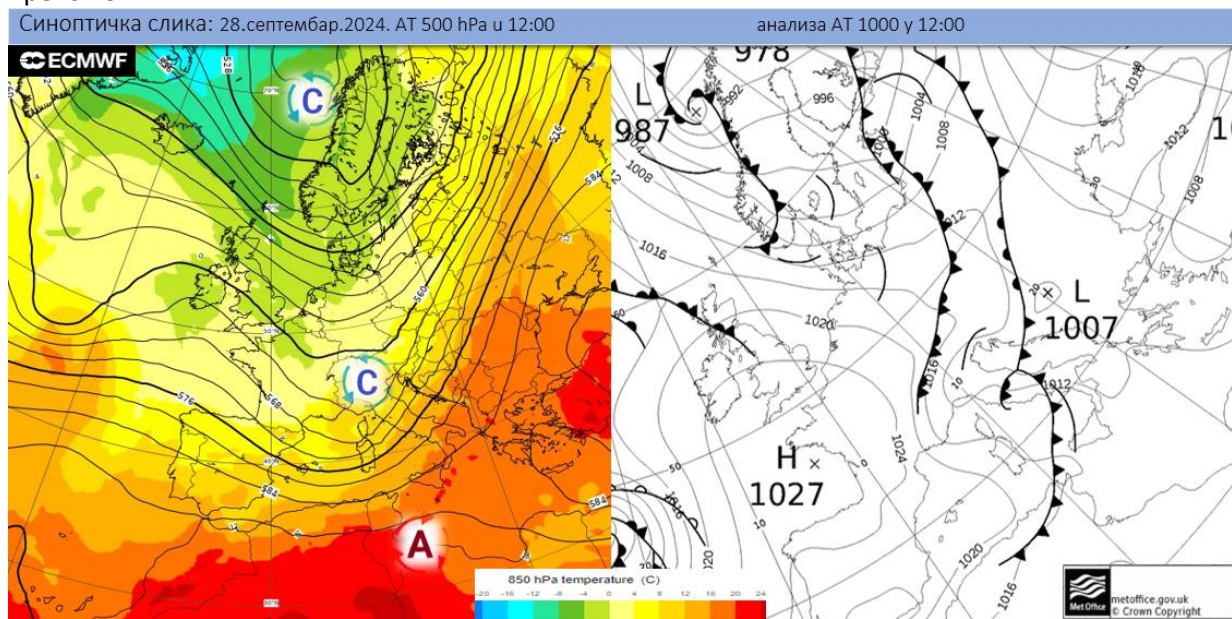
25.09. се настављао утицај долине са северозапада уз прилив нестабилног ваздуха. Било је претежно облачно уз повремену кишу и локалне пљускове са грмљавином.

26-27.09. јачао је утицај гребена са југа уз прилив топлог ваздуха. Било је ветровито уз јаке ударе југа на планинама у Херцеговини. Било је претежно сунчано, нешто облачније је било у Херцеговини где је падала и локална киша 26.09. преподне. У појединим нижим пределима поново је забележен тропски дан, укључујући и Бањалуку 27.09. У Новом Граду је забележена тропска ноћ.

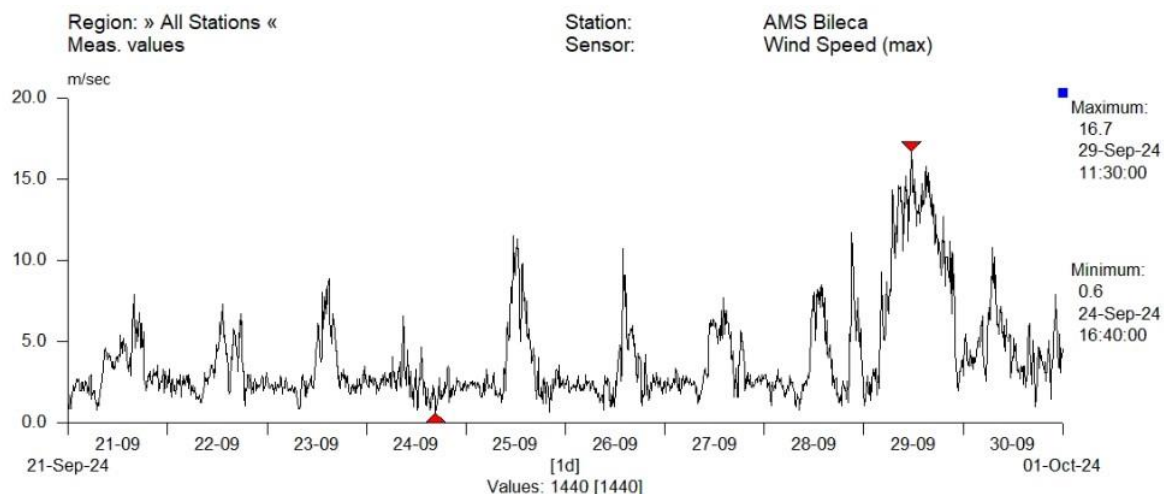
Синоптичка ситуација 27.09. у подне. (Извор: ECMWF и wetter3.de)

28-29.09. На висини се спуштала пространа долина са севера уз адвекцију хладнијег ваздуха у наше пределе. Ветар је при падавинама био појачан, на ударе и врло јак. У приземљу је 28.09. прошао хладни фронт. Температура је у већини предела опала за десетак степени, а понегде и преко 15.

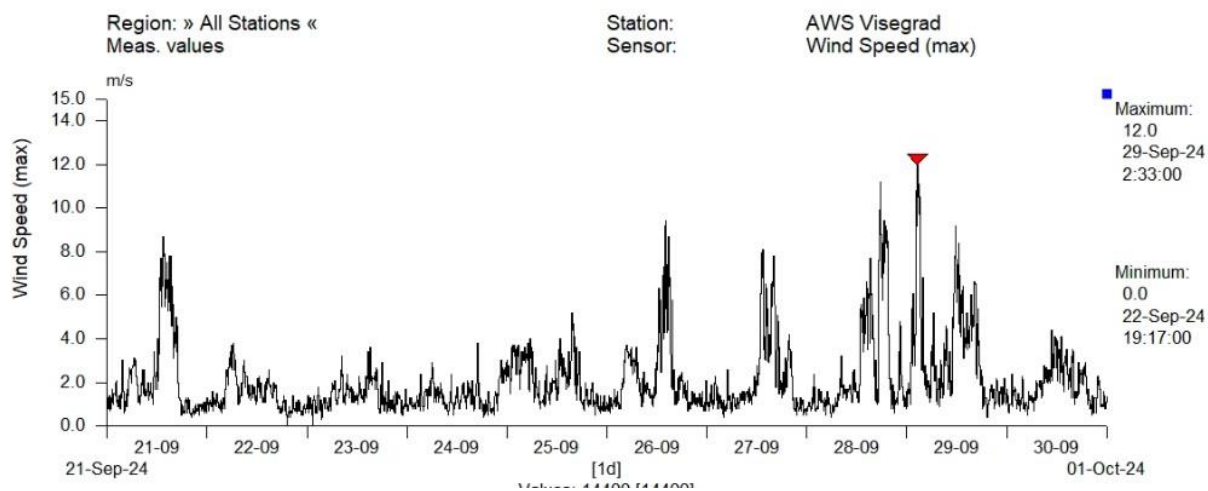

Синоптичка ситуација 28.09. у подне. (Извор: ECMWF и wetter3.de)

28.09. Било је претежно облачно уз падавинску зону која се од јутарњих часова премештала са северозапада ка југоистоку, те доносила кишу и пљускове са грмљавином, локално и обилније. У свим пределима изузев у Херцеговини су забележене обилније падавине >30 mm, што је довело до бујичних и урбаних поплава. Највећа количина падавина измерена је у Крајини (Србац чак 73,8 mm). Свуда је било свежије, осим на истоку и североистоку где је забележен и тропски дан, јер је тамо падавинска зона наишла тек у каснијим поподневним часовима и киша се наставила и у ноћи. 29.09. Киша је током дана наставила да пада у Семберији и понегде на југоистоку. Било је облачно свуда изузев на југу, где је било претежно сунчано, али ветровито уз врло јаке ударе буре. Ветровито је било и на истоку. Увече је дошло до престанка падавина и постепеног разведравања са северозапада.

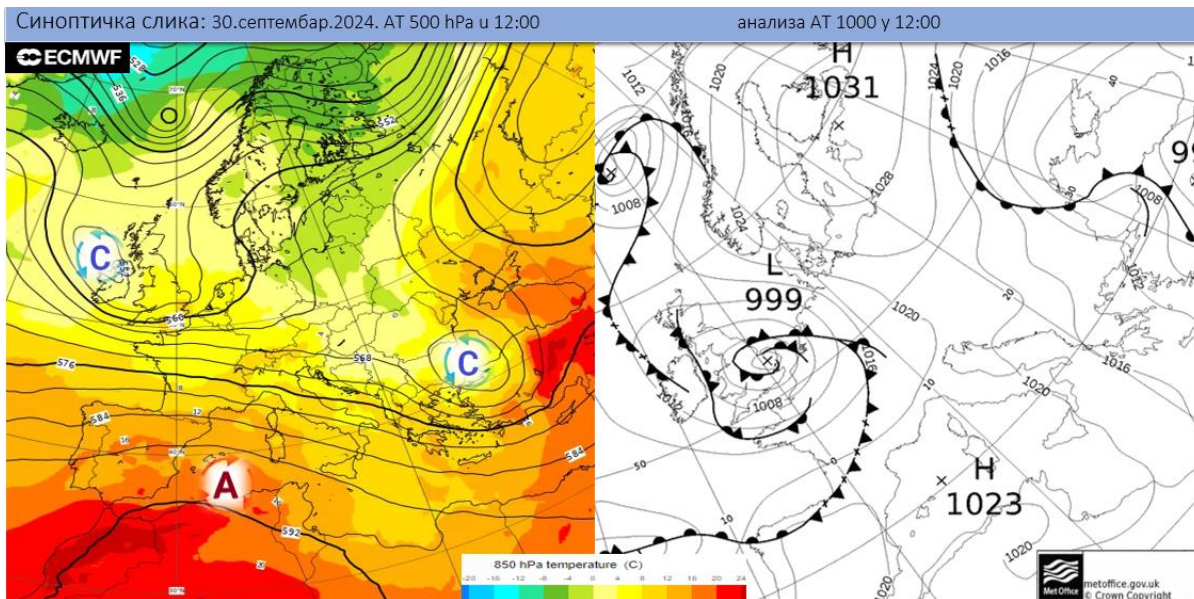

Максимални удари ветра у трећој декади септембра на АМС Билећа

Максимални удари ветра у трећој декади септембра на АМС Вишеград

30.09. дошло је до успостављања зоналног струјања. Јутро је било свеже уз мраз у вишим пределима. Током дана је било претежно сунчано уз пролазну облачност.

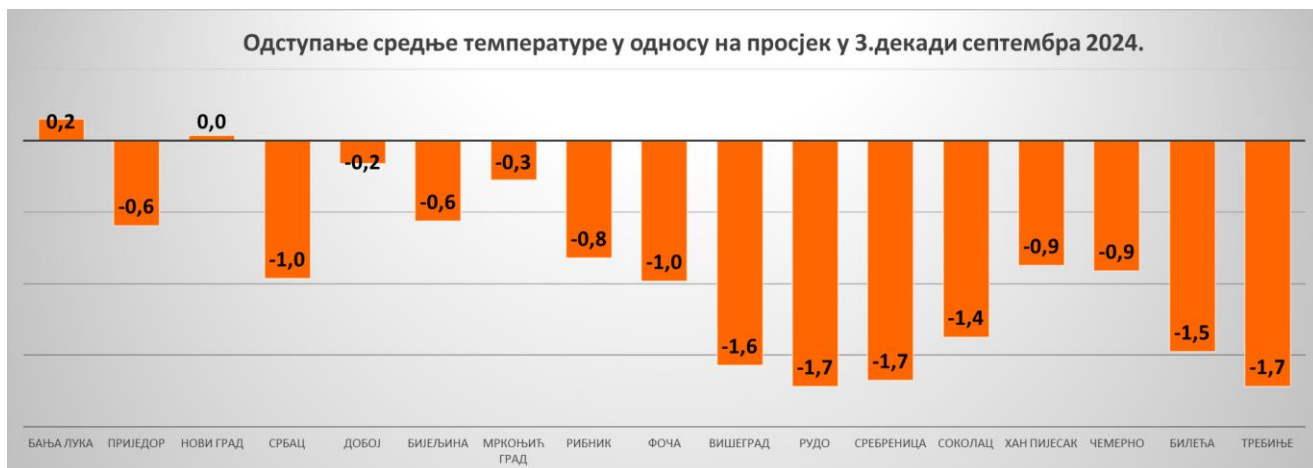

Синоптичка ситуација 30.09. у подне. (Извор: ECMWF и wetter3.de)

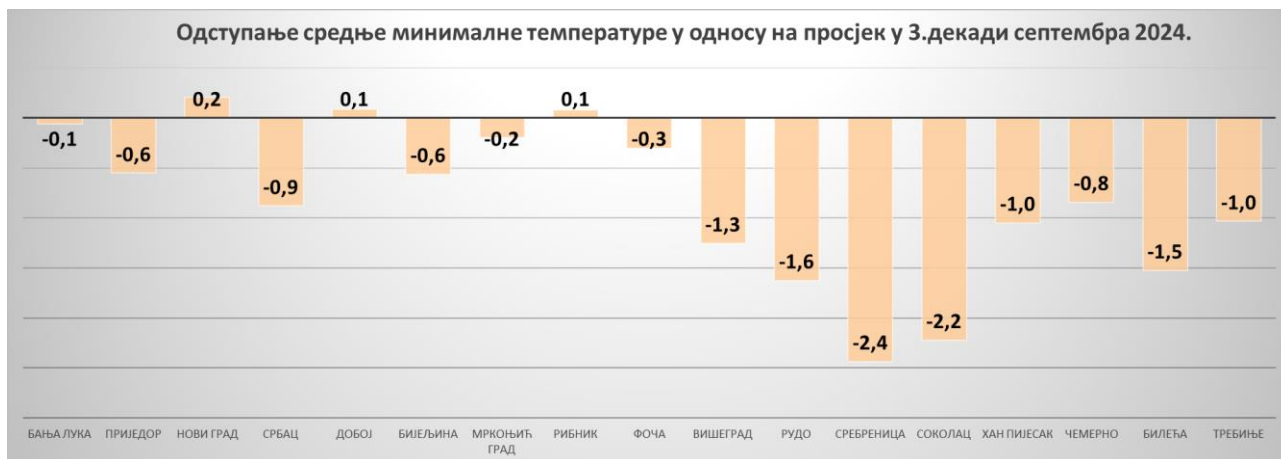
Графикон који следи приказује количину падавина у трећој декади септембра на метеоролошким станицама РХМЗ Републике Српске. Током треће декаде било је нестабилно уз вишеструко спуштање долине са севера Европе, што је довело до формирања циклона и проласка хладног фронта. Највише падавина је поново било на западу, где је и забележен најкишовитији септембар откад се врше мерења, а најмање на северу Херцеговине.

Средња температура је у трећој декади била око или мало испод просека.

Средња минимална температура је на северу била око просека, у осталим пределима до 2 степена нижа.

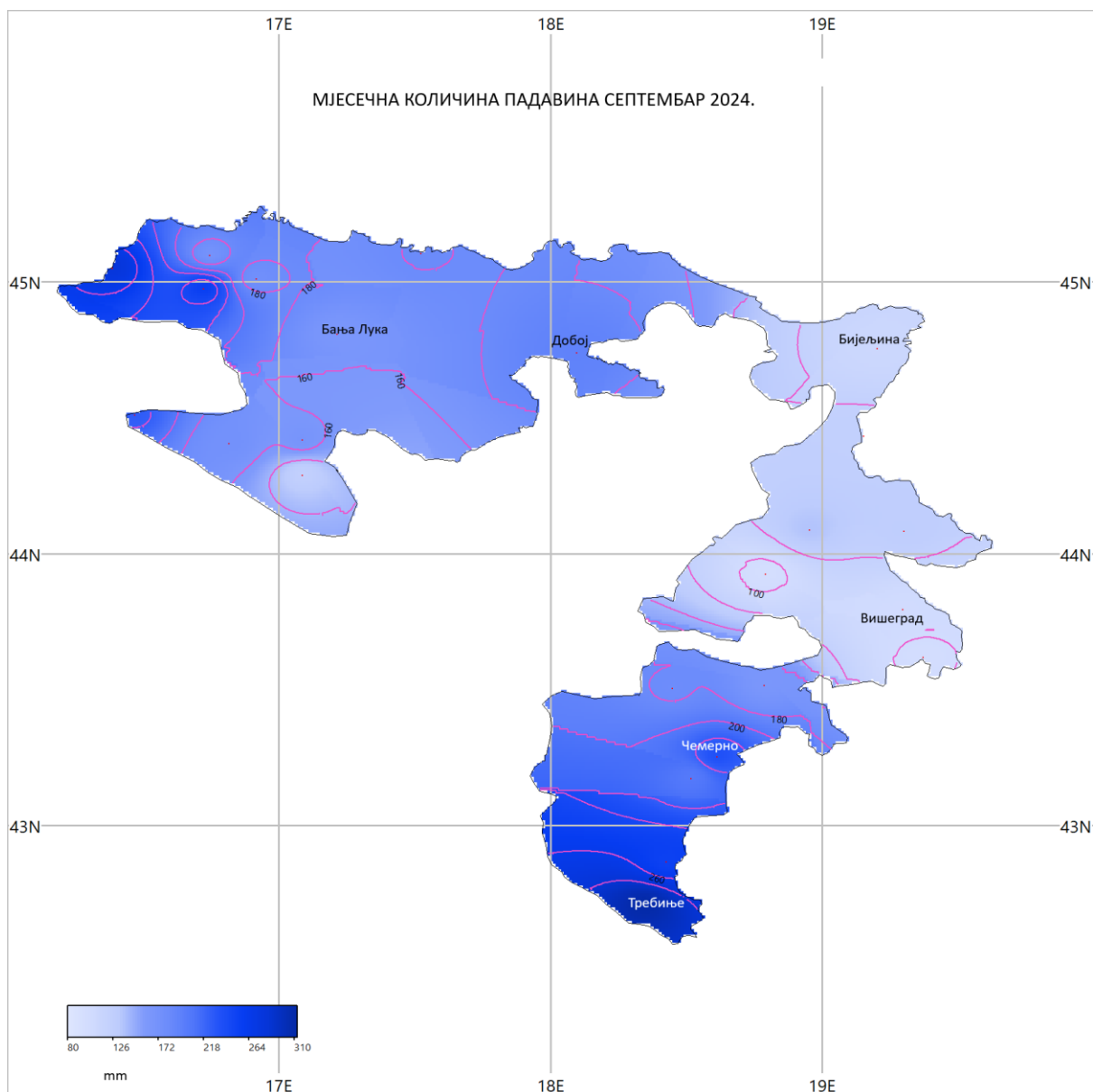

Средња максимална температура је на северу била око или мало изнад просека, у осталим пределима око или мало испод, на крајњем југу до 2 степена испод просека.

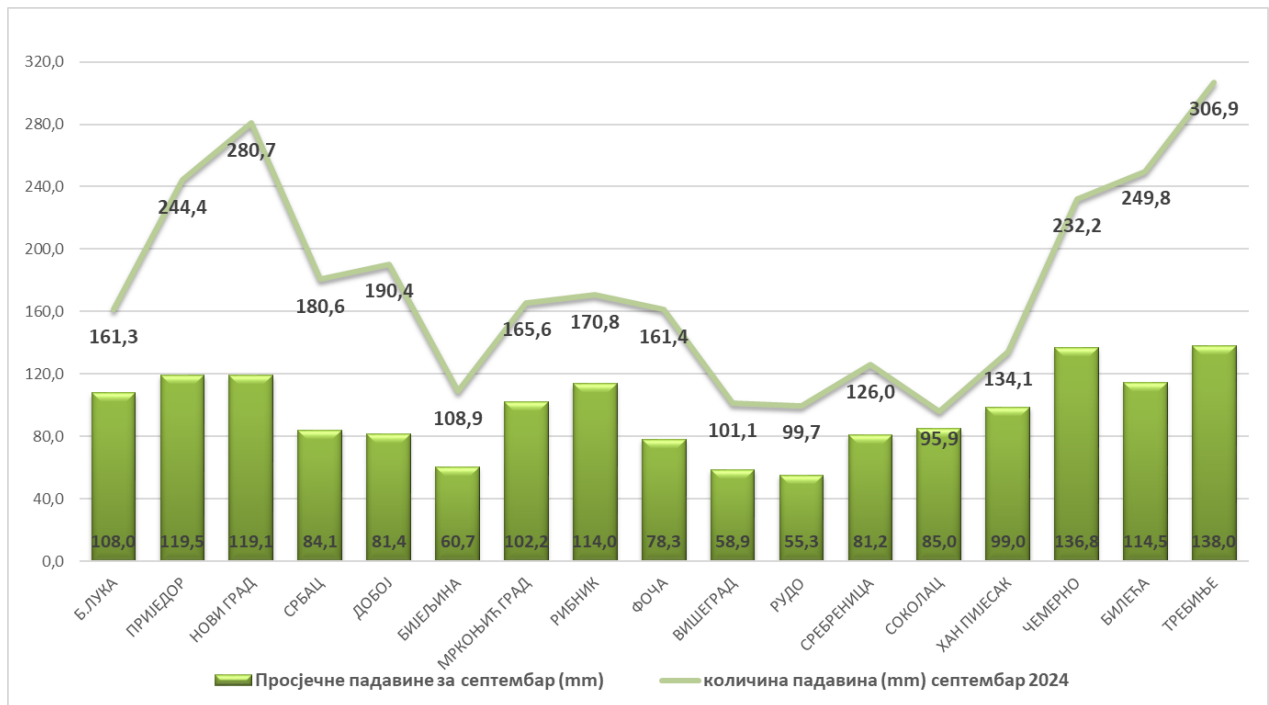

Карактеристике месеца за основне климатолошке параметре температуру и падавине за септембар

На свим станицама количина падавина била је изнад просека, што је условљено вишеструким спуштањем долине са севера и формирањем Ђеновског циклона уз пратеће фронталне зоне. У првој декади је нешто мање падавина било у Семберији и понегде у Крајини, али је то надомештено количином падавина у другој и трећој декади. На западу Крајине овај септембар је био најкишовитији откад се врше мерења.

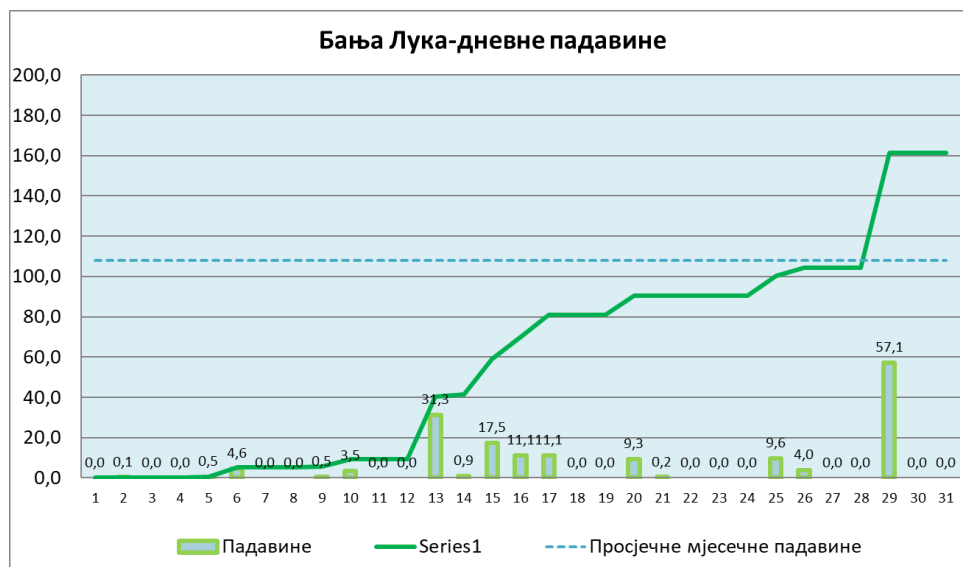

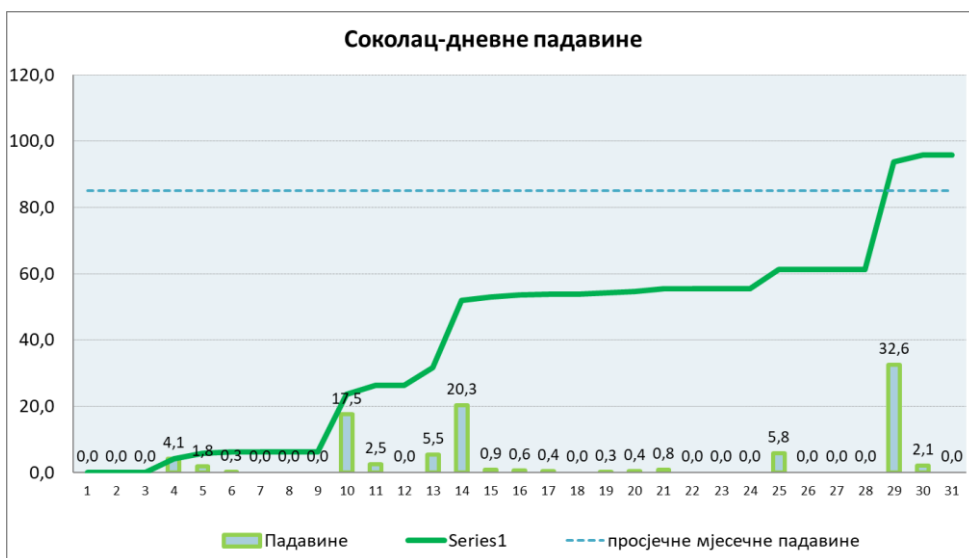
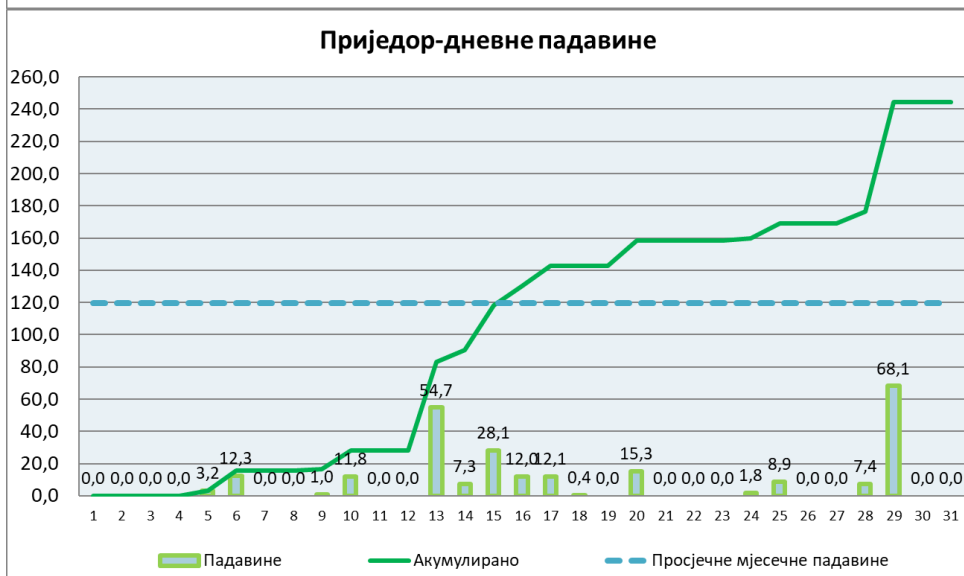
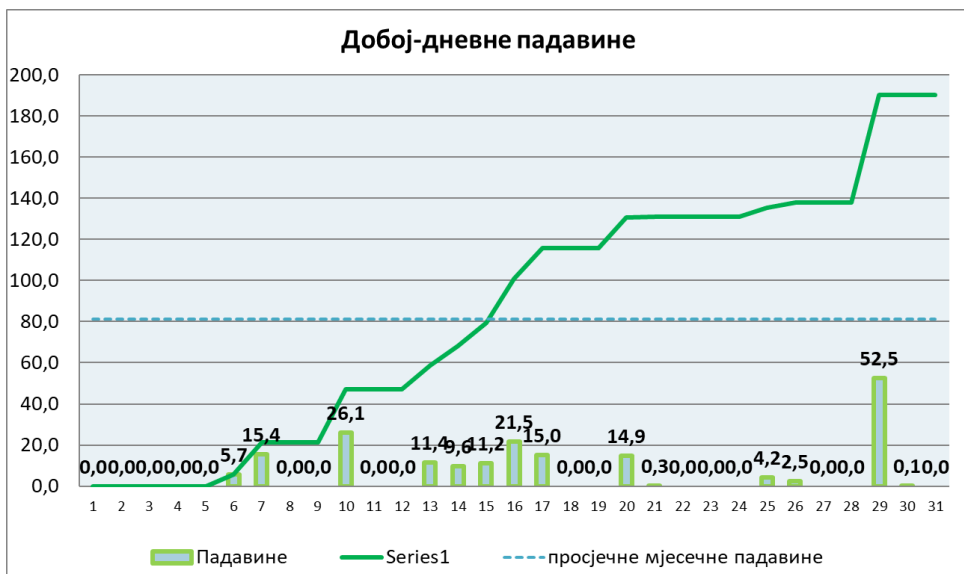
На следећој слици приказана је месечна количина падавина за септембар 2024. на метеоролошким станицама РХМЗ Републике Српске као и просечне количине падавина за септембар. Приједор, Нови Град, Требиње и Билећа су вишеструко превазишли своје просечне месечне вредности падавина за септембар.

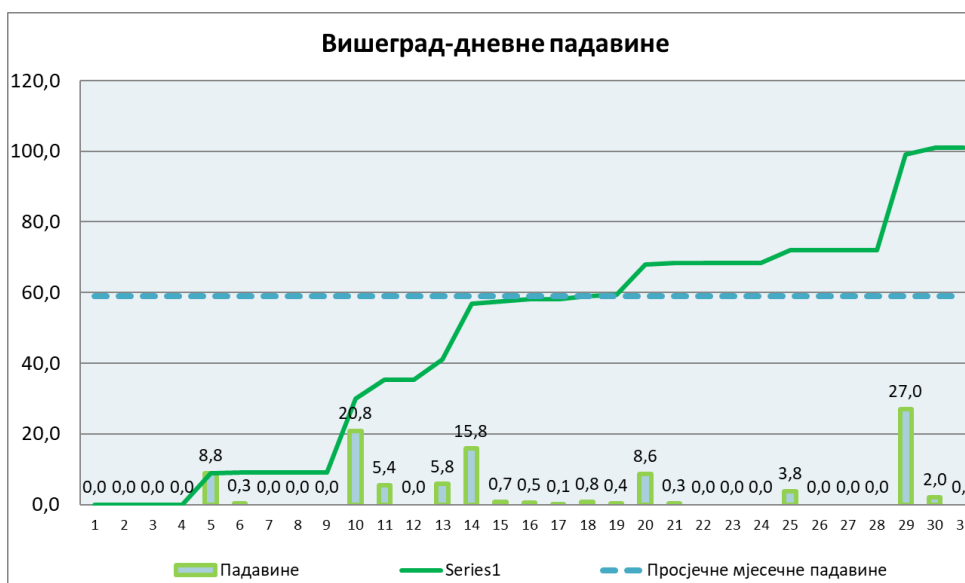
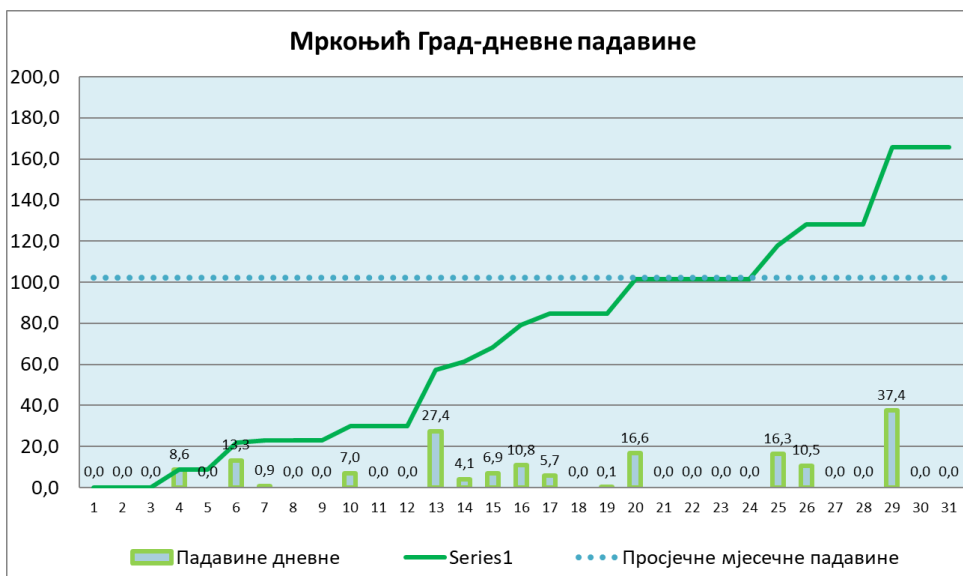
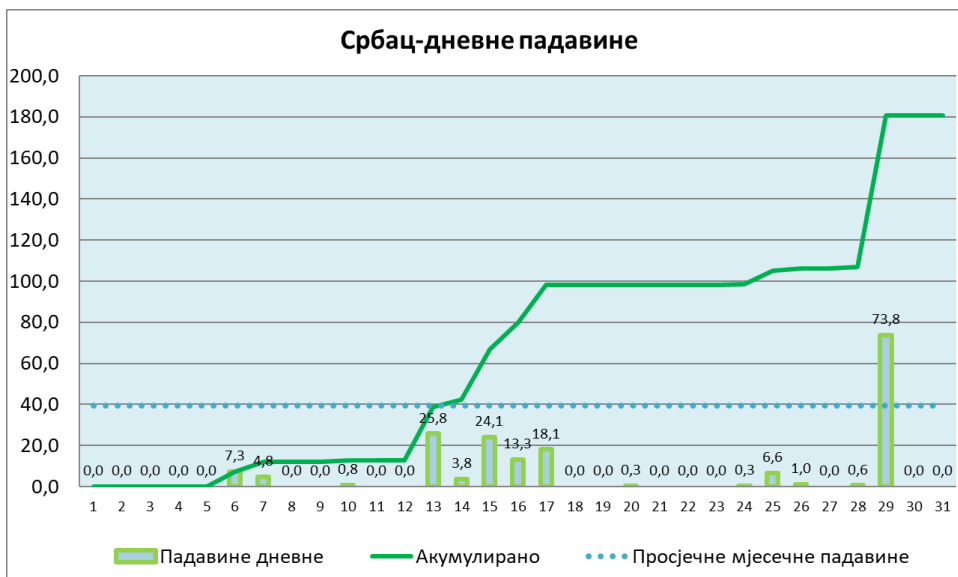

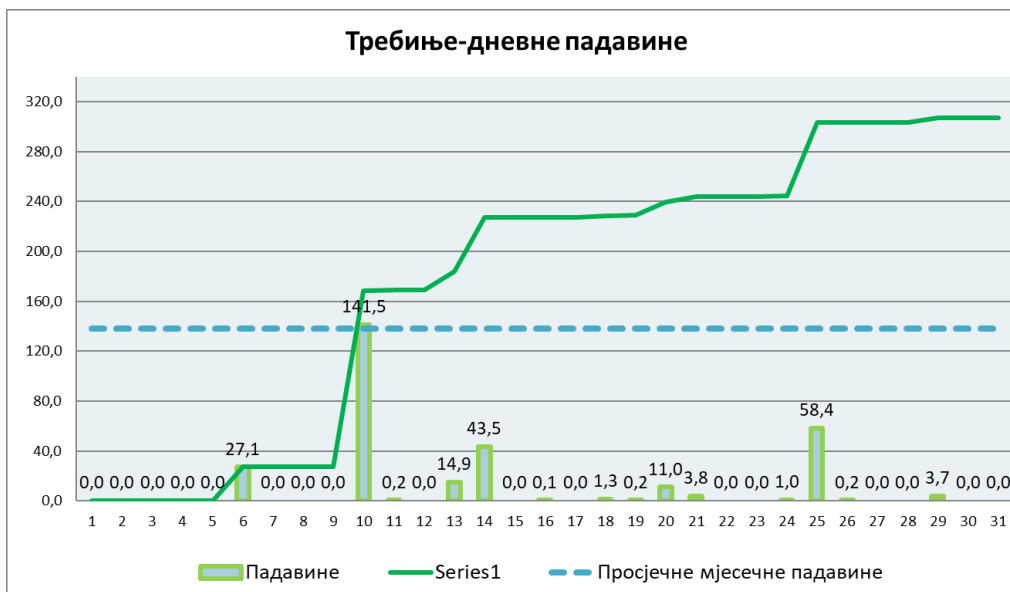
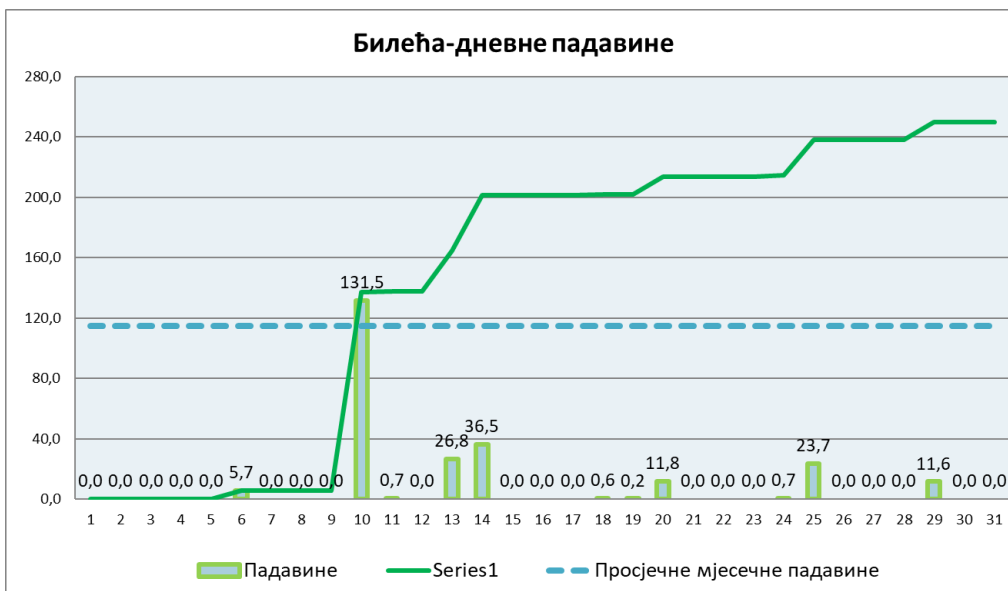
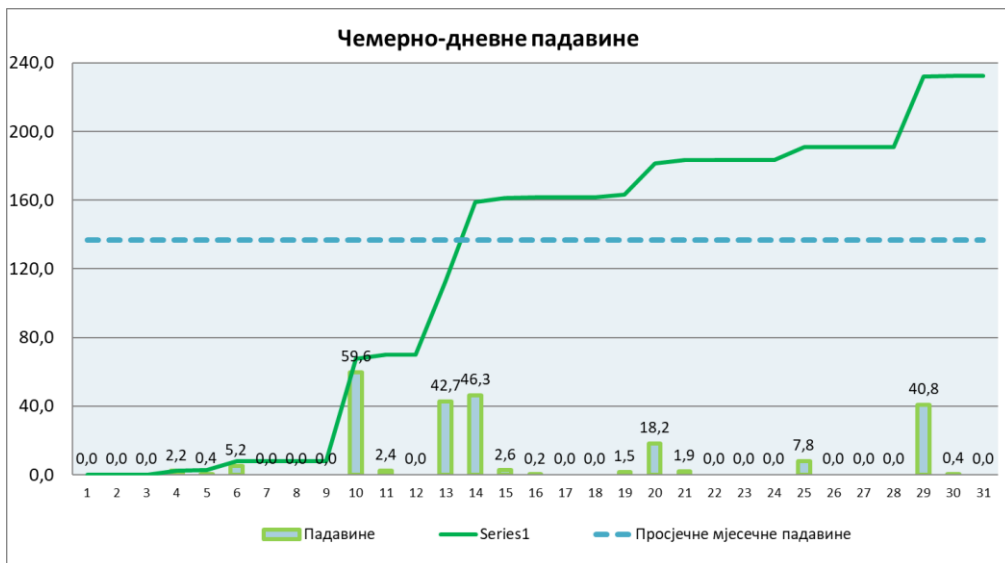
*просјек се односи на период после 1991.године

На следећим сликама приказан је месечни распоред падавина за одређене градове у Републици Српској.

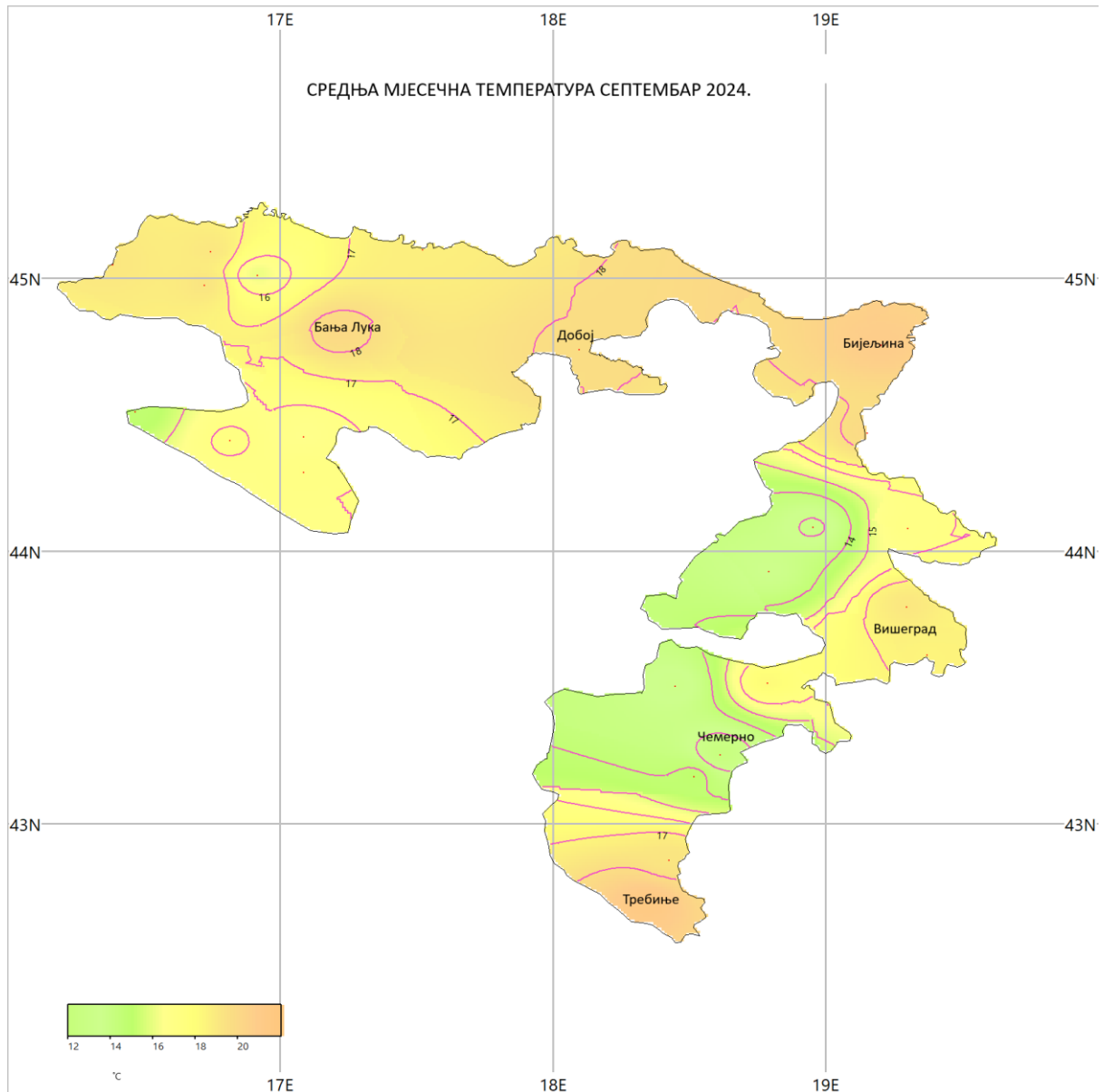

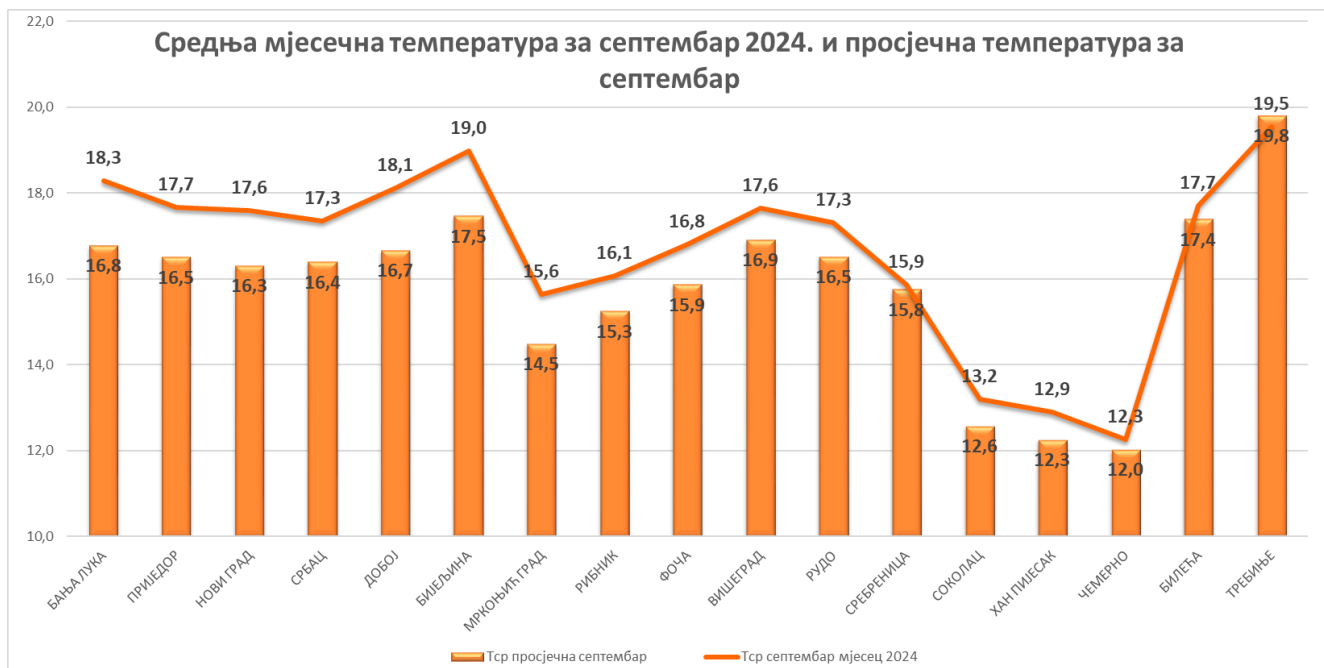

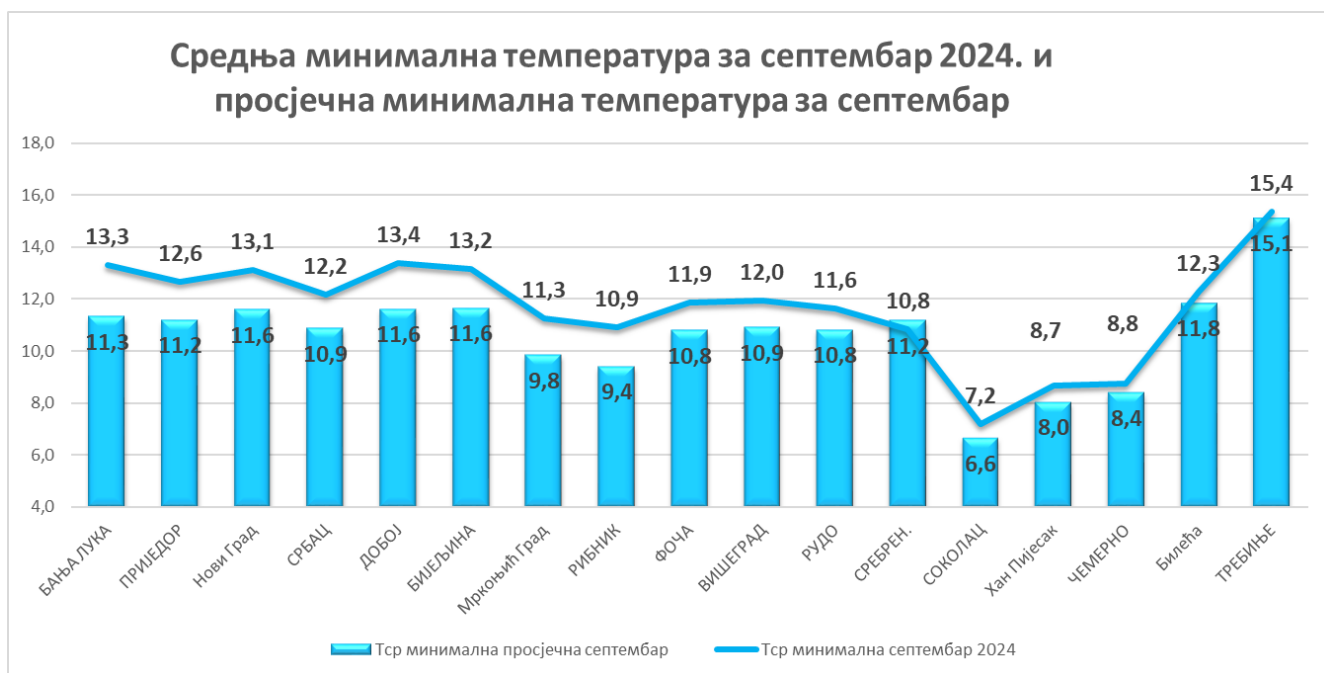
Иако су друга и трећа декада септембра биле хладније од просека, прва декада је била знатно топлија (до чак 9 степени на појединим станицама), те је свеукупно овај септембар био топлији од просека од 0.3 до 1.5 степен у свим пределима изузев у Требињу, где је био 0.3 степена хладнији.

Средња месечна температура за септембар 2024. на метеоролошким станицама РХМЗ Републике Српске и просечне вредности за септембар. Све станице су имале средњу месечну температуру изнад просека, изузев Требиња, у којем је средња месечна била 0,3 степена нижа од просечне вредности за септембар.

На следећим сликама је приказана средња минимална месечна и средња максимална месечна температура за септембар 2024. на метеоролошким станицама РХМЗ Републике Српске као и просечне вредности за септембар. Средња минимална температура је била изнад просека у свим местима изузев у Сребреници, а средња максимална је била благо изнад просека изузев у Билећи где је била просечна.

*просјечи се односе на период послје 1991.године

На следећим сликама приказан је месечни ход температуре за одређене градове у Републици Српској.

